

**Regeling schoolexamen
Colegio Arubano**

HAVO

Schooljaar 2024 – 2025

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
INLEIDING	4
TIPS EN BELANGRIJKE REGELINGEN	5
NADERE UITWERKING EXAMENREGLEMENT AVO VOOR VWO/HAVO COLEGIO ARUBANO 2024 - 2025	9
EXAMENCOMMISSIE H.A.V.O. 2024 – 2025	23
KLEINE COMMISSIE 2024 – 2025	25
JAARKALENDER HAVO-5 2024-2025	26
ROOSTERS SE-PERIODE 1, 2 en 3	27
SE HERKANSINGEN HAVO 2024 – 2025	32
OVERZICHT deel-SE's HAVO	33
LEERSTOFOMSCHRIJVING EN BEPALING EINDCIJFER SCHOOLEXAMEN PER VAK	36
<i>DE TALEN</i>	37
<i>DE EXACTE VAKKEN</i>	54
<i>DE KUNSTVAKKEN en LO</i>	70
<i>DE MAATSCHAPPIJVAKKEN</i>	77
EX. 1 LIJST HAVO 2024-2025	89

VOORWOORD

Oranjestad, september 2024

Beste kandidaat,

Jullie zitten nu in het examenjaar, voor de meesten van jullie een van de meest spannende schooljaren van je carrière op Colegio Arubano.

De uitwerking van de schoolexamens vind je in deze Regeling schoolexamen HAVO, het “SE-reglement” of “SE-boek”. Dat houdt in dat je per vak dat je volgt informatie krijgt over de onderdelen van het schoolexamen. Uiteraard vertelt je docent je nog veel meer. Laat het SE-boekje ook door je ouder(s)/ verzorger(s) lezen, dan weten zij waar je mee bezig bent. Er wordt veel van je verwacht, maar gelukkig sta je er niet alleen voor. Je leraren en mentor zijn er om je met raad en daad bij te staan. Aarzel niet aan hen iets te vragen als je twijfelt.

De meesten van jullie gaan Aruba verlaten om te gaan studeren in Europa, Noord- of Zuid-Amerika. Een aantal van jullie zal studeren op Aruba, Curaçao of elders in de regio. Je hebt ook de optie om een tussenjaar te nemen. Wat of waar je ook beslist om te gaan studeren, het HAVO diploma van Colegio Arubano is bijzonder waardevol: het geeft toegang tot alle belangrijke studies in Aruba en het buitenland. Het HAVO diploma van Colegio Arubano is erkend in het hele koninkrijk en staat garant voor kwaliteit.

Namens alle leraren, het onderwijsondersteunend personeel en de schoolleiding wensen wij je veel succes bij het plannen van je studie en het afleggen van je schoolexamens. En mocht het even niet gaan zoals jij dat had gewild, neem dan even rust, zorg voor wat ontspanning en bedenk dan dat elke periode die je goed afsluit je dichterbij het diploma brengt.

Tot slot wens ik jullie heel veel succes toe en ik zie jullie graag in juli op het podium staan met het felbegeerde diploma in je hand!

Namens de hele school,

Mw. Lixanne Gemerts
Examensecretaris

Dhr. Tim Croes
Voorzitter van de examencommissie

INLEIDING

Het Schoolexamen (SE) en het gehele Centraal Schriftelijk Examen (CSE) vindt plaats in je laatste schooljaar, het examenjaar. In het voorexamenjaar worden voor sommige vakken enkele onderdelen van het schoolexamen afgenomen.

Het SE-boek 2024 - 2025 bevat de regels waaraan je je als kandidaat moet houden. Lees het aandachtig door. Het niet nakomen van de regels kan vervelende gevolgen hebben. Je mentor zal dit tijdens het msl uur verder toelichten.

Het examen 2024 - 2025 bestaat uit twee delen, namelijk:

- schoolexamens (SE's) en
- één centraal examen (CSE).

De leerstofomschrijving (vanaf bladzijde 36) van de verschillende vakken bevat een omschrijving van de exameneisen per vak. Het is een overzicht van:

- welke onderdelen van het examenprogramma in het SE worden getoetst;
- welke leerstof in welk onderdeel wordt getoetst;
- de vorm waarin de leerstof wordt getoetst;
- wanneer de schoolexamens worden afgenomen en wanneer de opdrachten moeten worden ingeleverd;
- wat de duur is van de schoolexamens;
- wat de weging is van de verschillende onderdelen;
- welke SE's herkanst mogen worden

Sommige vakken, zoals informatica (INF), filosofie (FIL) en geschiedenis (GS) kennen dit schooljaar alleen een schoolexamen. Het cijfer voor het schoolexamen is dan ook je eindexamencijfer. Bij andere vakken moet je eerst het schoolexamen afsluiten om aan het Centraal Schriftelijk Examen te mogen deelnemen. Het eindexamencijfer is dan het rekenkundig gemiddelde van het eindcijfer SE en het eindcijfer CSE.

De schoolexamenroosters zijn ook opgenomen in dit SE-reglement, doch onder voorbehoud. Neem deze goed door en maak je studieplanning aan de hand hiervan. Bij de vakken waar nog geen rooster is vermeld, zul je dit één week vóór iedere SE-periode ontvangen.

TIPS EN BELANGRIJKE REGELINGEN

Wij wijzen de examenkandidaten erop dat het de verantwoordelijkheid van de examenkandidaat is om deze bepalingen heel goed na te lezen bij het onderdeel “Nadere uitwerking...”, want eventuele uitsluiting van het schoolexamen of ongeldigverklaring van het schoolexamen kan tevens ontzegging van verdere deelname aan het centraal examen inhouden. Daarnaast moeten alle kandidaten hun mailbox en de informatieborden op school dagelijks raadplegen om op de hoogte te blijven van de laatste informatie en ontwikkelingen met betrekking tot het examen.

TIPS

Als je jezelf aan de volgende punten houdt, komt het allemaal goed dit schooljaar:

- Ga naar alle lessen, iedere dag, het hele schooljaar en blijf niet thuis omdat je denkt dat je je tijd beter kunt besteden aan een ander vak: onze ervaring leert dat de meesten die dat zeggen het niet halen.
- Zorg dat je een planning maakt voor al het werk van alle vakken. Je mentor zal je hierbij ook tot steun zijn.
- Zorg dat je zo goed mogelijk scoort voor je profielwerkstuk (PWS). Het combicijfer (gemiddelde van je PWS en het eindcijfer van I&S in de voorexamenklas) telt net zo zwaar mee als elk ander examenvak.
- Volg de examentraining vlak voor het Centraal Schriftelijk Eindexamen serieus. Volg hem ook zodanig alsof je het echte examen moet maken.
- Lees dit hele examenreglement goed door, want er wordt van je verwacht dat je hiervan op de hoogte bent. Misschien kun je je ouders vragen het met je door te nemen, het wordt in ieder geval doorgenomen met je mentor.
- Leerlingen die in het examenjaar zij-instromen vanuit een andere school of andere jaarlaag moeten rekening houden met toetsen die reguliere examenleerlingen al in het voorexamenjaar hebben afgerond. Deze toetsen noemen wij deel-SE's. Informatie hierover staat ook in dit SE-reglement opgenomen.
- Vóór aanvang en tijdens een SE moet je je kunnen identificeren met jouw Colegio-kaart. Zorg dus dat je jouw Colegio-kaart bij je hebt.

BELANGRIJKE REGELINGEN

- Het schoolexamen is een onderdeel van het eindexamen en bepaalt, met uitzondering van de vakken waar je geen centraal examen in maakt, voor de helft het eindcijfer.
- Het eindcijfer voor het profielwerkstuk (PWS) wordt samen met het eindcijfer voor het vak Individu en samenleving (I&S) opgeteld en het gemiddelde hiervan levert een eindcijfer (combinatiecijfer) op. De eindcijfers voor het PWS en het vak I&S mogen niet lager zijn dan een vier (4). Lager dan 4 houdt in dat je bent gezakt. Daarnaast moet je voldoen aan andere slagingscriteria.
- Te laat komen bij een (school)examen kan vervelende consequenties met zich meebrengen voor de examenkandidaat. Wij vragen daarom speciale aandacht voor de artikelen 7, 13, 14 en 15 uit ‘Nadere uitwerking Examenreglement AVO voor Vwo/Havo Colegio Arubano’ (zie verderop in dit SE-reglement). Hierin staan onder

meer regelingen met betrekking tot laat komen door nalatigheid. Dit kan namelijk het cijfer '1' opleveren.

- Als een kandidaat 30 minuten na het begin van het SE nog afwezig is, kan hij/zij uitgesloten worden van het schoolexamen. De kandidaat wordt bij diens afwezigheid bij een schoolexamen niet uitgesloten als hij conform de bepalingen in het reglement aangetoond heeft dat hij 'legaal' afwezig is geweest of zonder opzet het SE verzuimd heeft. Niet aanwezig zijn bij een SE kan, als er sprake is van nalatigheid, het cijfer '1' opleveren of uitsluiting van het centraal schriftelijk examen (CSE) als gevolg hebben.
- Te laat komen bij een Kijk- en luistervaardigheids SE (KLV) betekent dat een kandidaat alleen de resterende tijd zal krijgen.
- Bij ziekte neem je voorafgaand aan het schoolexamen contact op met de afdelingsconrector, belast met de eindexamenklassen. Volg daarna a.u.b. de Medwork meldingsprocedure. Let op! Dit kan gedurende het schooljaar veranderen. Vertel wat er aan de hand is en vraag om een doktersbriefje, waarin staat dat je door ziekte niet in staat bent aan het examen deel te nemen. Een doktersbriefje, waarin het woord 'examen' of 'schoolexamen' ontbreekt, wordt niet aanvaard. Lever deze brief het liefst dezelfde dag nog in, doch uiterlijk binnen 3 dagen na ziekmelding.
- Een leerling moet ten allen tijde diens Colegio-kaart bij zich hebben. Tijdens een (school)examen moet deze zichtbaar op tafel worden gelegd. Indien een leerling diens Colegio-kaart niet kan tonen, moet tegen betaling bij de schooladministratie een uitdraai worden opgevraagd. Eventueel gemiste toetstijd a.g.v. hiervan is op eigen risico.
- Bij elke schoolactiviteit moet jij je met jouw Colegiokaart kunnen identificeren. SE's, CSE's, inzages, herkansingen, etcetera vallen ook onder de noemer schoolactiviteit.
- In dit SE-reglement zijn tevens opgenomen de samenstelling van de diverse commissies, roosterschema's voor het hele schooljaar en de leerstofverdeling per vak. In het onderdeel leerstofverdeling wordt per vak ook aandacht besteed aan eindcijferbepalingen, inleverdata van literatuurlijsten, scripties, etc. Neem de uiterste inleverdata voor deze literatuurlijsten, scripties etc. over in je jaaragenda, zodat je ze niet vergeet. Het zich niet houden aan deze afspraken kan verregaande gevolgen hebben, variërende van een nieuwe vervangende literatuurlijst tot het cijfer '1'.
- In de leerstofomschrijving staan per vak de hulpmiddelen. Tenzij anders vermeld, zijn de toegestane hulpmiddelen per vak:
 - a. Een basispakket, bestaande uit schrijfmaterialen, geodriehoek, passer en rekenmachine (géén grafische rekenmachine)
 - b. Bij elk van de vreemde talen is er geen beperking in het aantal woordenboeken dat gebruikt mag worden.
 - c. Tevens geldt ook geen beperking in de mogelijkheid om een verklarend woordenboek in de thuistaal te gebruiken en/of de thuistaal in een reeks gecombineerd met een andere taal zoals NE, EN, SP en PAP.
- Het is niet toegestaan om correctievloeistof, beter bekend als "white-out", te gebruiken tijdens het maken van een SE en CSE. Als uitzondering op deze regel wordt alleen bij de SE's schrijfvaardigheid Engels en Nederlands het gebruik van correctievloeistof toegestaan.

- SE's worden geschreven met een zwarte of blauwe niet-uitwisbare pen.
- Bij SE's van een taal is het jargon waarin vragen beantwoord dienen te worden het Nederlands, tenzij in dit SE-reglement nadrukkelijk wordt vermeld dat een ander idioom is toegestaan. Bij alle andere SE's en CSE's is de taal waarin beantwoord dient te worden het Nederlands.
- SE's worden uitsluitend op Colegio-papier (toetspapier/ foliobladen) gemaakt. De leerling krijgt het toetspapier kort voor aanvang van het SE van de surveillant. Antwoorden, berekeningen, etcetera die op kladblaadjes zijn vermeld worden niet meegenomen in de beoordeling. Dit geldt ook voor foliobladen die als kladblad worden gebruikt.
- Bij de KLV's moet de kandidaat zelf zijn/haar eigen koptelefoon of oordopjes meebrengen. De koptelefoon moet of oordopjes moeten voorzien zijn van een kabel met 3,5mm plug, zie de afbeelding hiernaast.
- Indien een examiner afwezig is op de dag van de deadline van het inleveren van een literatuurlijst, etcetera dan wordt de literatuurlijst (of dat wat ingeleverd moet worden) geprint en voorzien van jouw naam en klas bij de conector van H5/ V6 ingediend.
- Na afname en correctie wordt elk schriftelijk of praktisch SE klassikaal besproken. Zorg dat je aanwezig bent tijdens de bespreking en inzage van jouw gemaakt SE, want er is daarna geen mogelijkheid meer daarvoor.
- Het vakkenpakket, dat opgenomen is in de Ex. 1 lijsten, die vlak voor het begin van het eerste schoolexamen bij de inspecteur van Onderwijs ingeleverd worden, mag niet worden gewijzigd.
- In het examenjaar zijn er 3 schoolexamenperiodes gepland. Een examenkandidaat heeft recht op maximaal 2 herkansingen in het examenjaar. De leerling kan hierbij kiezen uit één (1) herkansing van SE-1 en/of één herkansing van SE-2. De herkansingsmomenten voor de SE-perioden 1 en 2 (niet alle vakken!) vinden dit jaar plaats na de SE3- periode. Een gemiste herkansing, om wat voor reden dan ook, kan niet worden ingehaald. Een examenkandidaat die door ziekte verhinderd is om aanwezig te zijn bij een schoolexamen heeft recht op een inhaal-SE, niet te verwarren met een herkansing van een SE. Na iedere SE-periode is er een mogelijkheid voor een inhaal SE. Let wel: een SE dat wordt ingehaald, kan niet worden herkanst.
- Om mee te mogen doen aan een herkansing en om deel te kunnen nemen aan de diploma uitreiking zul je 80 % van alle geregistreerde lessen aanwezig moeten zijn. Als je aan deze voorwaarde voldoet, zul je jezelf moeten inschrijven voor een herkansing. Inschrijven gaat via Magister. Instructies hiervoor volgen te zijner tijd.
- Schrijf jezelf vóór de deadline van een herkansing in, want daarna is de inschrijving gesloten en is het niet meer mogelijk om je in te schrijven. Geen inschrijving betekent dat je niet gaat herkansen. De deadline voor inschrijving voor de herkansingen van schooljaar 2024 - 2025 is op maandag 24 maart 2024 15:00 uur 's middags Arubaanse tijd (onder voorbehoud). Je bent er zelf verantwoordelijk voor dat je je inschrijft. Ga dus niet op het allerlaatste moment proberen, want dan is het

vaak te laat. Bij problemen met Magister kun je contact opnemen met dhr. Jorge A. de Sousa Fernandes Perna via fp.ict@colegioarubano.aw. Doe dit wel ruim vóór de deadline en wacht er niet te lang mee. Heb je een schoolexamen gemist en moet je deze inhalen, dan hoef je je daarvoor niet in te schrijven via Magister. Je schrijft je dus alleen maar in als je een schoolexamen wilt herkansen.

- Een inhaal van een herkansing kan niet, ook niet als je ziek was op de dag van de herkansing. Als je zonder reden niet komt opdagen bij een herkansing waarvoor je je had aangemeld via Magister, verlies je de kans op een herkansing.
- Bij een onvolledige SE-lijst kun je niet deelnemen aan het CSE
- Er zijn voor elk tijdvak twee momenten waarop een CSE ingezien kan worden:
 1. De dag voorafgaande aan de bekendmaking van de N-term. Een examenkandidaat kan twee (2) examens inzien en moet zich voor de twee gekozen vakken vóór de deadline via Magister inschrijven.
 2. Op een nader te bepalen datum in de weken na de diploma-uitreiking en op afspraak kunnen overige examens worden ingezien. Voor een examen dat een kandidaat reeds heeft ingezien, is geen inzage meer mogelijk.
- De score van een examen is pas definitief nadat de examenzitting de uitslag heeft vastgesteld. De score van een gemaakt examen kan dus ook na plaatsing op Magister gewijzigd worden.
- Voor de inzage van het CSE dient de kandidaat zijn eigen examenboekjes mee te nemen. Dit houdt de opgaven en eventuele bijlagen in. De school zorgt voor het correctiemodel en eventuele aanvullingen op het correctievoorschrift. Dit betekent dat de kandidaat na het maken van zijn/haar examen de examenboekjes moet bewaren tot aan de inzage.

NADERE UITWERKING EXAMENREGLEMENT AVO VOOR VWO/HAVO COLEGIO ARUBANO 2024 - 2025

1. Algemeen

- 1.1. Het eindexamen wordt, conform de “Landsverordening voortgezet onderwijs”, geregeld in een “Landsbesluit, houdende algemene maatregelen”. Voor de inhoud van het meest recente landsbesluit, verwijzen we u naar de website van Directie Onderwijs (www.ea.aw).
- 1.2. Deze ‘Nadere uitwerking...’ regelt aangelegenheden, die niet of niet nader geregeld worden in bovengenoemd landsbesluit.
- 1.3. De ‘Nadere uitwerking...’ wordt vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (S.V.O.A.).
- 1.4. De Algemene Leraren Vergadering doet een voorstel hieromtrent aan het bevoegd gezag.
- 1.5. Waar onderstaande bepalingen in strijd zijn met bovengenoemde Landsbesluiten gelden de bepalingen van de Landsbesluiten.
- 1.6. In gevallen waarin regels niet voorzien zijn in het examenreglement gelden de regels van de “Landsverordening Voortgezet Onderwijs van Aruba en het “Landsbesluit, houdende algemene maatregelen”.

2. Examencommissie/de ‘Kleine Commissie’

- 2.1. Het schoolexamen wordt afgenomen door de eindexamencommissies VWO resp. HAVO van het Colegio Arubano.
- 2.2. De eindexamencommissies van het Colegio Arubano bestaan uit:
 - a. de rector, voorzitter;
 - b. conrector eindexamenklassen, secretaris;
 - c. de leraren, die in het jaar van het eindexamen in de VWO- resp. HAVO-klassen in de examenvakken lesgeven.
- 2.3. Uit de eindexamencommissies wordt een ‘Kleine Commissie’ samengesteld en bekendgemaakt voor 1 oktober van het lopende schooljaar.
- 2.4. De ‘Kleine Commissie’ bestaat uit 6 leden, t.w.:
 - a. De desbetreffende afdelingsconrector van de eindexamenklassen.
 - b. 5 door de eindexamencommissie uit haar midden te benoemen leden.
In geval van ontstentenis van een of meer leden benoemt de voorzitter plaatsvervangende leden.
 - c. Regel is dat de afdelingsconrector en voorzitter zich onthoudt van stemmen en dat de leden geen mentor of lesgevende docent van de kandidaat mogen zijn.
- 2.5. De rector van de eindexamencommissie is voorzitter van de ‘Kleine Commissie’.

- 2.6. De taak van de 'Kleine Commissie' is in ieder geval:
- het doen van bindende uitspraken in gevallen van te laat komen, bedrog of andere onregelmatigheden, gepleegd tijdens het schoolexamen;
 - het doen van bindende uitspraken bij onwettig verzuim en bij verschillen van mening tussen de kandidaat en de examinerator of examinerator en de supervisor;
 - het doen van bindende uitspraken in andere gevallen betreffende het schoolexamen, die bij haar ter beoordeling wordt gebracht, zoals ten aanzien van het profielwerkstuk;
 - het doen van bindende uitspraken in de gevallen van verzoeken tot uitstel van afgesproken data met betrekking tot de inlevering van conceptscripties, scripties en literatuurlijsten.
- 2.7. a. Iedere vorm van onregelmatigheid m.b.t. het schoolexamen dient onmiddellijk na constatering gemeld te worden bij de afdelingsconrector.
b. Bij verschil van mening tussen kandidaat en examinerator en bij andere klachten, dient de kandidaat binnen 3 schooldagen een schriftelijk verzoek in bij de voorzitter van de desbetreffende 'Kleine Commissie'. Alle verzoeken die na 3 dagen aangevraagd worden, worden niet in behandeling genomen.
- 2.8. Besluiten van de 'Kleine Commissie' worden met meerderheid van stemmen genomen:
- a. elk lid brengt een stem uit, blanco stemmen of zich onthouden van stemmen is niet toegestaan.
b. indien er tussen één der leden van de 'Kleine Commissie' en de wederpartij een bijzondere relatie bestaat (zie ook lid 2.4.c), kan dit lid zich verschonen. In dat geval wordt dit lid vervangen door een door de voorzitter te benoemen plaatsvervangend lid.
- 2.9. Elke beslissing van de 'Kleine Commissie' wordt schriftelijk en met redenen omkleed aan de betrokkene, zijn ouders of de persoon/personen belast met het ouderlijk gezag en aan de eindexamencommissie bekendgemaakt.
- 2.10. Tegen de beslissing van de 'Kleine Commissie' kan de kandidaat in beroep gaan bij de rector. Hiertoe dient hij binnen drie schooldagen na de bekendmaking van de beslissing van de 'Kleine Commissie' een schriftelijk verzoek in bij de rector. De rector, gehoord hebbende de kandidaat, doet binnen 10 werkdagen na ontvangst van het verzoekschrift een bindende uitspraak.
- 2.11. Indien de kandidaat het niet eens is met de uitspraak van de rector, kan de kandidaat in beroep gaan bij het bestuur van S.V.O.A. die een bezwaarcommissie aanstelt.

3. **Inrichting en organisatie van het schoolexamen**

- 3.1. De kandidaten ontvangen vóór 1 oktober van het schooljaar waarin examen wordt gedaan een 'Regeling schoolexamen', waarin vermeld staan:

- a. de wijze waarop het schoolexamen wordt afgenomen: schriftelijk, mondeling, door middel van een practicum of een kijk- en luistervaardigheidstoets.
 - b. de stof van het schoolexamen.
 - c. de duur van het schoolexamen.
 - d. de waardering van de onderdelen per vak.
 - e. de datum van het schoolexamen.
- 3.2. Het schoolexamen wordt gehouden onder toezicht van de leraren van het Colegio Arubano.
- 3.3. De inrichting en organisatie van het schoolexamen vallen onder verantwoordelijkheid van de rector en desbetreffende conrector.
- 3.4. Verzoeken tot uitstel voor de inlevering van conceptscripties, scripties, literatuurlijsten of verslagen in de breedste zin van het woord worden beoordeeld door de 'Kleine Commissie'. Het verzoek wordt tenminste twee schooldagen vóór het vervallen van de deadline schriftelijk en met redenen omkleed bij de voorzitter van de 'Kleine Commissie' ingediend.

4. **Taak vaksecties**

- 4.1. De vaksecties dienen uiterlijk 12 mei van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar, waarin het schoolexamen wordt afgenomen, bij het rectoraat alle onder artikel 3.1 a t/m d vermelde gegevens in.
De rector zorgt ervoor dat deze overzichten aan het begin van het examenjaar aan de kandidaten wordt bekendgemaakt.
- 4.2. De opgaven voor een schriftelijk schoolexamen worden uiterlijk een week vóór het schoolexamen bij het rectoraat ingeleverd.

5. **Examinatoren**

- 5.1. De examinerator is de leraar van wie de kandidaat in het examenjaar les krijgt in het desbetreffende examenvak of diens door de rector aan te wijzen vervanger.
- 5.2. De examinatoren van elke vaksectie stellen gezamenlijk de opgaven voor de schoolexamens en de daarbij behorende correctie normen vast.
- 5.3. De examinatoren van elke vaksectie zijn verantwoordelijk voor het schoolexamen in hun vak. Zij corrigeren het werk volgens de in artikel 5.2. vastgestelde correctienormen.

6. **Mondelinge Schoolexamen en supervisors**

- 6.1. Bij een mondeling schoolexamen kan de examinerator terzijde worden gestaan door een supervisor.
- 6.2. De rector wijst, in overleg met de secties, indien nodig voor elk mondeling schoolexamen een supervisor aan.

- 6.3. De supervisor draagt samen met de examinerator zorg voor een ordelijk en correct verloop van het schoolexamen. Hij ziet toe dat het schoolexamen op een adequate wijze wordt afgenomen en houdt een verslag bij in het daartoe bestemde protocol.
- 6.4. De examinerator maakt gebruik van een recorder als hij/zij niet bijgestaan kan worden door een supervisor. Het schoolexamen wordt dan in zijn geheel opgenomen op de recorder en vervangt in zo'n geval het protocol.
- 6.5. Indien een kandidaat een mondeling examen moet inhalen, dient hij op de eerste dag waarop de Medwork arts hem beter verklaard contact op te nemen met de lesgevende docent om een nieuwe afspraak te maken.

7. **Het schriftelijk schoolexamen**

- 7.1. In elk lokaal waarin een schriftelijk schoolexamen wordt afgenomen, is er een klok waarop de surveillant de begintijd van het SE instelt.
- 7.2a.i Laatkomers bij een schriftelijk schoolexamen worden na 30 minuten na de aanvang niet meer toegelaten tot het betreffende SE. De kandidaat wordt door de surveillant meteen naar de conrector verwezen. Door de 'Kleine Commissie' wordt nagegaan of er al dan niet sprake is van opzet, nalatigheid of overmacht.
- 7.2a.ii Laatkomers bij een praktisch schoolexamen worden tot uiterlijk 30 minuten vóór de aanvang toegelaten tot het betreffende SE of totdat de leerling nog in quarantaine kan. Mocht de kandidaat dusdanig te laat zijn dat quarantaine niet meer mogelijk is, dan wordt de kandidaat door de surveillant meteen naar de conrector verwezen. Door de 'Kleine Commissie' wordt nagegaan of er al dan niet sprake is van opzet, nalatigheid of overmacht.
- 7.2b Ingeval van opzettelijk te laat komen zal de 'Kleine Commissie' tot uitsluiting van de kandidaat besluiten.
- 7.2c Ingeval van te laat komen vanwege nalatigheid of te laat inleveren van onderdelen van het SE kan de 'Kleine Commissie' besluiten dat de kandidaat het cijfer '1' krijgt voor het SE ,voor een onderdeel van het SE, dan wel een door de sectie in de Regeling Schoolexamen vastgelegde maatregel.
- 7.2d Ingeval van overmacht krijgt de kandidaat een nieuwe kans om het gemiste schoolexamen te maken.
- 7.3. Een kandidaat die minder dan 30 minuten te laat is wordt door de surveillant na het registreren van de tijd van binnenkomst toegelaten tot het SE-lokaal. Te laat komen geeft de kandidaat niet het recht tot doorwerken als de tijd is verstreken.
- 7.4. Kandidaten mogen binnen 45 minuten na de aanvang van het schoolexamen het lokaal niet verlaten.
- 7.5. Vijftien minuten vóór het einde van het schoolexamen deelt de surveillant de nog aanwezige kandidaten mee: "Jullie hebben nog 15 minuten". Gedurende deze 15 minuten mogen de kandidaten het lokaal niet meer verlaten.
- 7.6. Kandidaten met dyslexie hebben recht op een verlenging van het schriftelijk schoolexamen met maximaal 30 minuten.

- 7.7. Kandidaten met ernstige gehoor- of gezichtsstoornissen hebben recht op aanpassingen van het schoolexamen. Deze aanpassingen worden door de schoolleiding in overleg met de kandidaten gefaciliteerd.
- 7.8. Laatkomers bij SE KLV krijgen alleen resterende tijd van de toets.
- 7.9 Laatkomers bij een SE/CSE kunnen niet naar Medwork gaan om zich ziek te melden.
- 7.10 Het is niet toegestaan om correctievloeistof, beter bekend als “white-out”, te gebruiken tijdens het maken van een SE en CSE. Als uitzondering op deze regel wordt alleen bij het SE schrijfvaardigheid Engels en Nederlands het gebruik van correctievloeistof toegestaan.
- 7.11 Bij schoolexamens is de taal waarin geantwoord moet worden Nederlands, tenzij in het SE-reglement nadrukkelijk wordt vermeld dat een andere taal is toegestaan.
- 7.12 Schoolexamens en centraal schriftelijke examens worden geschreven met een zwarte of blauwe pen. De pen mag niet-uitwisbaar zijn.

8. **De afhandeling van het schriftelijk schoolexamen**

- 8.1. De examinator stelt de kandidaten en de secretaris van de eindexamencommissie zo spoedig mogelijk in kennis van het cijfer voor het schriftelijk schoolexamen. De secretaris stelt op zijn beurt de leden van de examencommissie van de resultaten in kennis.
- 8.2. De secretaris stelt de kandidaten in de gelegenheid de definitieve cijfers te controleren.
- 8.3. Opgaven, normen en het gemaakte werk worden zo spoedig mogelijk bij de secretaris ingeleverd. Deze bewaart het werk tot 1 april van het volgend cursusjaar.

9. **Het mondeling schoolexamen**

- 9.1. De mondelinge schoolexamens worden afgenomen door de examinator.
- 9.2. Na een voorstel daartoe door de examinator, wordt het cijfer voor een mondeling schoolexamen door examinator en supervisor na onderling overleg definitief vastgesteld. In geval er geen supervisor bij het mondeling aanwezig is, moet het mondelinge SE opgenomen worden op een recorder. De examinator bepaalt het cijfer.
- 9.3. De examinator stelt de secretaris van de eindexamencommissie zo spoedig mogelijk op de hoogte van het cijfer voor het mondeling schoolexamen. De secretaris draagt zorg voor de bekendmaking van het cijfer aan de kandidaten.
- 9.4. Indien de kandidaat mondelinge schoolexamens heeft gemist vanwege een geldige reden, worden deze zo snel mogelijk nadat de kandidaat weer op school is, ingehaald.
- 9.5. Bij meningsverschil over het mondeling cijfer, dient de kandidaat dit schriftelijk binnen 3 dagen na ontvangst van het cijfer te mededelen aan de Kleine Commissie. Alle verzoeken die na 3 dagen aangevraagd worden, worden niet in behandeling genomen.

10. **Werkstuk en practicum**

- 10.1. Een schoolexamen kan voor een deel uit een werkstuk of een practicum bestaan.
- 10.2. Het onderwerp van het werkstuk wordt vastgesteld in overleg met en met goedkeuring van de examinator.
- 10.3. De kennis van de in het werkstuk of practicum verwerkte stof wordt tijdens het schoolexamen getoetst.
- 10.4. Tijdens dit schoolexamen kan behalve de stof van het werkstuk of practicum andere stof getoetst worden.
- 10.5. De examinator stelt de secretaris van de eindexamencommissie zo spoedig mogelijk op de hoogte van het cijfer voor het werkstuk of het practicum. De secretaris zorgt voor de mededeling.
- 10.6. Ook ten aanzien van het werkstuk of practicum, zijn de artikelen 7 en 8 van het SE-reglement van toepassing.
- 10.7. Indien een kandidaat een mondeling/ presentatie/ practicum examen moet inhalen, dient hij op de eerste dag waarop de Medwork arts hem beter verklaard contact op te nemen met de lesgevende docent om een nieuwe afspraak te maken.
- 10.8. Bij het te laat inleveren van het profielwerkstuk (PWS) zal dit ten koste gaan van het cijfer. Er zal één punt worden afgetrokken van het cijfer 10 voor elke schooldag dat het PWS niet op tijd is ingeleverd. Indien het PWS-cijfer lager is dan een 4, krijgt de kandidaat de mogelijkheid om het PWS te verbeteren waarbij het eindresultaat niet hoger dan een 4 kan worden. De kandidaat krijgt maximaal 1 keer de kans om het PWS in orde te maken. Als de kandidaat zijn/haar cijfer in het desbetreffende cursusjaar niet tot een 4 heeft gebracht, kan hij/zij niet meer slagen.
- 10.9. Bij het te laat inleveren van een praktische opdracht (PO) zal dit ten koste gaan van het cijfer. Er zal één punt worden afgetrokken van het cijfer 10 voor elke schooldag dat de PO niet op tijd is ingeleverd. Er is geen mogelijkheid om dit cijfer te verbeteren.
- 10.10. Bij onregelmatigheden bij verslagen, zoals onder andere het PWS en de PO, kan de kleine commissie de volgende maatregelen nemen:
 - Een deel van de uitwerkingen van het verslag wordt niet meegeteld in de beoordeling.
 - Voor het gemaakte werk wordt een 1,0 toegekend, al dan niet met behoud van het recht op herkansen, volgens de regeling in 10.8 en 10.9.
 - De kandidaat wordt verdere deelname aan het examen (schoolexamen en centraal examen) ontzegd.
 - Het is verplicht om een kopie te bewaren van alle verslagen die ingeleverd worden.
 - De kandidaat dient zich te houden aan de inlevermomenten die zijn vastgesteld. De inlevermomenten van de definitieve versie staan in dit document. Alleen wanneer de examensecretaris meedeelt dat het inlevertijdstip verandert, is dit geldig.

- Een werkstuk of verslag moet bij de vakdocent ingeleverd worden. Indien deze, bv. wegens ziekte, afwezig is, kan het werkstuk uitsluitend bij de examensecretaris ingeleverd worden.
- De kandidaat kan een bewijs van inleveren ontvangen indien er om gevraagd wordt. In het geval van problemen dient dit bewijs overlegd te kunnen worden.
- Elektronisch inleveren van het PWS kan alleen na toestemming van de docent en dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:
 - Inleveren gebeurt in een vooraf met de vakdocent overeengekomen bestandsvorm.
 - Inleveren gebeurt op het school-mailaccount van de docent en vanuit het school-mailaccount van de leerling.
 - Inleveren gebeurt voor of op de deadline die is aangegeven in het PWS schema.
 - De datum en het tijdstip waarop de docent het werk heeft ontvangen geldt als inlevermoment, niet het moment van verzenden.

- 10.11 Indien een kandidaat door overmacht verhinderd is op de dag van inleveren (nadat dit persoonlijk met de afdelingsconrector is vastgesteld) en de kandidaat heeft het in te leveren werk nog niet aan de docent gegeven, mag hij/zij als volgt handelen:
- Het werk wordt als bijlage aan een e-mail naar het school-e-mail adres van de docent verzonden met een carbon copy (CC) aan de desbetreffende conrector. Het electronisch bericht wordt vanuit het school e-mail adres van de kandidaat verstuurd.
 - De kandidaat constateert dat de mail inclusief bijlage daadwerkelijk op het juiste adres is ontvangen
 - De kandidaat bewaart de verzonden e-mail in de map “verzonden berichten”
 - Als het werk fysiek moest worden ingeleverd, geeft de kandidaat, zodra hij/zij weer op school aanwezig is, het werk aan de vakdocent.
 - Plagiaat wordt als onregelmatigheid aangemerkt, ook wanneer de oorspronkelijke schrijver een medekandidaat is of een ex-kandidaat van de school.
- 10.12 Een HAVO kandidaat moet minstens 60 klokuren aan zijn/haar PWS werken. Voor een VWO kandidaat is dat minstens 80 klokuren. Tijdens de SE-1a en SE-1b weken kan een leerling tijdens schooluren bedrijven bezoeken, interviews doen en experimenten uitvoeren en deze vastleggen in een verslag. Dit gebeurt uiteraard na afloop van eventuele schoolexamens op een aangegeven dag. Aan het eind van de SE-1b week moet 75% van het PWS af zijn.
- 10.13 Plagiaat en de gevolgen.
Volgens de richtlijnen mogen teksten en ideeën van anderen niet samengevat en/of gewijzigd en vervolgens eventueel gepresenteerd worden als eigen werk. Daarnaast kunnen handelingen zoals citeren en parafraseren onder plagiaat vallen als de bron niet, onduidelijk of onvoldoende wordt vermeld.

Indien een kandidaat zich volgens deze richtlijnen schuldig heeft gemaakt aan plagiaat, zijn de volgende sancties van toepassing:

- Indien duidelijk aangetoond is dat een kandidaat zich schuldig heeft gemaakt aan plagiaat bij het maken van een profielwerkstuk, een PO of een presentatie, dan wordt de sanctie door de Kleine Commissie beslist. Dit kan leiden tot, maar niet beperkt blijven tot, o.a. het cijfer 1,0, aftrek van punten of uitsluiting van het examen.
- Het PWS mag voor maximaal 20% bestaan uit werk en woorden van een ander zonder dat dit als plagiaat wordt beschouwd. Dit wordt berekend aan de hand van een plagiaatscanner. Mocht het meer zijn, dan worden de hierbovengenoemde sancties gehandhaafd.
- Het kopen van een PWS werkstuk wordt als plagiaat beschouwd en hierbovengenoemde sancties worden dan gehandhaafd.

11. **Beoordeling**

- 11.1a De examiner gebruikt een van de cijfers 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met een decimaal als cijfer van elk deel van het SE.
- 11.1b Aan de onder 11.1a bedoelde cijfers dient de betekenis te worden gegeven, als beschreven in het landsbesluit waarnaar verwezen wordt in artikel 1.1.
- 11.2. Uit de beoordeling van alle schoolexamens voor een bepaald vak leidt de examiner het eindcijfer voor het schoolexamen af. Het eindcijfer wordt op tienden nauwkeurig bepaald.
- 11.3. Voor het vaststellen van het eindcijfer van het schoolexamen zijn de beoordelingen van de afzonderlijke schoolexamens in een vak gelijkwaardig, tenzij anders is aangegeven in de SE-regelingen.
- 11.4. Bij het niet eens zijn van een SE-cijfer moet de kandidaat binnen 3 dagen na het inzien van het werk en dit met de lesgevende docent te hebben besproken een schriftelijk verzoek indienen bij de Kleine Commissie. Alle verzoeken die na 3 dagen aangevraagd worden, worden niet in behandeling genomen.

12. **Mededelingen eindcijfer schoolexamen**

- 12.1. Het eindcijfer voor het schoolexamen wordt uiterlijk twee weken vóór de aanvang van het centrale schriftelijk examen aan de kandidaten meegedeeld.

13. **Sancties en andere maatregelen bij het schoolexamen**

- 13.1a Indien een kandidaat zich onttrokken heeft aan één of meer onderdelen van het schoolexamen en dit wordt vóór, tijdens of na het schoolexamen ontdekt, dan wordt hem de deelneming of de verdere deelneming aan het schoolexamen ontzegd of het schoolexamen ongeldig verklaard.
- 13.1b Indien een kandidaat zich t.a.v. het schoolexamen schuldig heeft gemaakt aan bedrog en dit wordt vóór, tijdens of na het schoolexamen ontdekt, dan

wordt hem de deelneming of de verdere deelneming aan het schoolexamen ontzegd of het schoolexamen ongeldig verklaard.

- 13.1c Indien een kandidaat zich aan enige andere onregelmatigheid heeft schuldig gemaakt en dit wordt vóór, tijdens of na het schoolexamen ontdekt, dan kan hem de deelneming of de verdere deelneming aan het schoolexamen worden ontzegd of het schoolexamen ongeldig verklaard.

Onder onregelmatigheden worden in ieder geval de navolgende gedragingen, handelingen en of nalaten begrepen:

- Het zich niet houden aan afspraken die opgenomen zijn in de "**Nadere uitwerking Examenreglement AVO voor H/V Colegio Arubano**".
- Het gedurende het schoolexamen, in het lokaal in bezit hebben van materiaal of informatie gerelateerd aan het schoolexamen, welke niet door de school is verstrekt.
- Het gedurende het schoolexamen raadplegen van andere personen of andere dan door de school verstrekte bronnen, zonder toestemming vooraf van de surveillanten.
- Het niet opvolgen van de richtlijnen van de schoolleiding en van de surveillanten ten aanzien van het schoolexamen.

Voorts wordt iedere gedraging, handeling, doen of nalaten van een kandidaat die het resultaat van het schoolexamen voor zichzelf of voor een ander op onrechtmatige wijze kan beïnvloeden, als onregelmatig in voornoemde zin gekwalificeerd.

- 13.2a Ontzegging van deelneming of verdere deelneming aan het schoolexamen, of ongeldigverklaring van het schoolexamen, houdt in ontzegging van deelneming of de verdere deelneming aan het centrale schriftelijk examen.

- 13.2b Ongeldigverklaring van het schoolexamen nadat het centrale schriftelijk examen heeft plaatsgevonden houdt in dat alle examencijfers komen te vervallen.

- 13.3 Op de overtreding van een of meer van de regels en/of normen in dit reglement vervat kan de rector op voordracht van de 'Kleine Commissie' of in geval van beroep, het schoolbestuur, de navolgende sancties of maatregelen op de overtreders opleggen (c.q. bevestigen):

- Het geven van een schriftelijke waarschuwing
- Het toekennen van het cijfer "1" voor een schoolexamen.
- Ontzegging van verdere deelneming aan het schoolexamen

- 13.4 Het herhaaldelijk ongeoorloofd afwezig zijn tijdens een schoolexamen kan als gevolg hebben dat een kandidaat wordt uitgesloten van deelname aan de centrale schriftelijke examens.

- 14 **Procedure besluitvorming en mededelingen bij het nemen van sancties bij het schoolexamen.**

- 14.1. Het besluit tot ontzegging van de verdere deelneming aan het schoolexamen of de ongeldigverklaring van het schoolexamen wordt genomen door de 'Kleine Commissie'. De kandidaat wordt bij het nemen van het besluit gehoord.
- 14.2. Het besluit tot ontzegging van verdere deelneming aan het schoolexamen of de ongeldigverklaring van het schoolexamen wordt door de rector aan de kandidaat of zijn ouders, voogden of personen belast met het ouderlijk gezag zo spoedig mogelijk meegedeeld.
- 14.3. Het besluit tot ontzegging van verdere deelneming aan het schoolexamen of de ongeldigverklaring van het schoolexamen wordt door de rector aan de Inspecteur van Onderwijs en aan het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk meegedeeld.
- 14.4. Het besluit tot het nemen van andere sancties bij het schoolexamen wordt door de rector zo spoedig mogelijk meegedeeld aan de kandidaat of zijn ouders of andere personen belast met het ouderlijk gezag.

15. **Absentie**

- 15.1. Als een kandidaat door ziekte of een andere vorm van overmacht niet in staat is een schoolexamen bij te wonen, wordt dit telefonisch of schriftelijk vóór de aanvang van het schoolexamen gemeld aan de rector of diens plaatsvervanger door te bellen naar 582-2005 of een mail te sturen naar info@colegioarubano.aw.
- 15.2. In geval van ziekte dient een kandidaat zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 3 schooldagen een verklaring over te leggen afgegeven en ondertekend door een arts van Medwork, waarin duidelijk wordt vastgesteld, dat de kandidaat om medische redenen onmogelijk aan dit onderdeel van het examen kon deelnemen. Een verklaring waarin het woord "examen" ontbreekt, wordt niet aanvaard.
- 15.3. In geval de kandidaat zich beroept op overmacht moet dit ten genoegen van de 'Kleine Commissie' voldoende zijn aangetoond. De secretaris van de 'Kleine Commissie' legt dit vast in een verslag voor de Examencommissie.
- 15.4. Voor een kandidaat die zich niet kan beroepen op de in 15.2. genoemde medische verklaring of het in artikel 15.3. genoemde verslag is artikel 13 dan van toepassing.

16. **Inhaal van het schoolexamen**

- 16.1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de 'Kleine Commissie', verhinderd is bij een SE aanwezig te zijn, wordt hem de gelegenheid gegeven het SE in te halen tijdens de inhaaldagen.
- 16.2. Indien een kandidaat wegens ziekte, met in achtneming van art. 15.2, verhinderd is in een SE tegenwoordig te zijn, wordt hem de gelegenheid gegeven het SE in te halen op de inhaaldag genoemd bij art. 16.1

- 16.3. Bij afwezigheid bij een inhaal-/zieken SE heeft de examenkandidaat in principe geen recht op een inhaal van een inhaal. Hij krijgt dan het cijfer '1' voor het niet gemaakte werk.
- 16.4. Een kandidaat heeft recht om het SE in te halen mits hij/zij de hele dag aanwezig was in de lessen. Komt de kandidaat niet op school op de dag van de inhaal, maar is hij/zij wel aanwezig tijdens de inhaal dan mag hij/zij niet meer inhalen en wordt hem/haar de toegang ontzegd.
- 16.5. Een SE dat om welke reden dan ook ingehaald moet worden, kan niet worden herkanst.

17. Herkansing van het schoolexamen en PWS

- 17.1. Elke examenkandidaat heeft recht op de herkansing van twee (2) schoolexamens in het examenjaar. Komt de kandidaat niet op school op de dag van de herkansing, maar is hij/zij wel aanwezig tijdens het herkansingsmoment dan mag hij/zij de herkansing niet meer doen en wordt hem/haar de toegang ontzegd.
- 17.2. Per examenjaar wordt in de SE-regeling vastgelegd welke onderdelen van de schoolexamens herkanst mogen worden.
- 17.3. De herkansingen voor schooljaar 2024-2025 zullen plaatsvinden in week 13 en 14; te weten 27 tot en met 31 maart (onder voorbehoud).
- 17.4. Een schoolexamen waarvoor door 'het zich onttrekken aan' of een andere onregelmatigheid het cijfer '1' is gegeven, wordt niet herkanst.
- 17.5. Bij herkansing telt het hoogste cijfer.
- 17.6. Bij afwezigheid bij een herkansing van een SE vervalt het recht op herkansing van het SE.
- 17.7. Een kandidaat die zich niet heeft gehouden aan de 80-20 % aanwezigheidsregeling wordt het recht op herkansing ontnomen en/ of mag de kandidaat de diploma uitreiking niet bijwonen.
- De 80-20% - regeling is een regeling die bepaalt of een kandidaat wel of niet het recht behoudt op een herkansing voor een SE-onderdeel. Hierbij geldt dat een kandidaat alleen onderdelen mag herkansen indien de kandidaat 80% of meer van de geregistreerde lessen heeft bijgewoond. Bij de 80-20% - regeling geldt ook dat een kandidaat mag deelnemen aan de diploma uitreiking indien de kandidaat in de periode na SE3 80% of meer van alle lessen heeft bijgewoond.
 - Deze 80% heeft betrekking op alle door de docenten geregistreerde of verantwoorde lessen in Magister. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen geoorloofd of ongeoorloofd verzuim, beide tellen mee.
- 17.8 Een biskandidaat van wie het cijfer voor het PWS onvoldoende is, mag het PWS herkansen. Indien het PWS-cijfer lager is dan een 4, dan is de kandidaat verplicht om het PWS te herkansen. Een biskandidaat van wie het combinatiecijfer onvoldoende is, mag het PWS herkansen.

18. **Regeling combinatiecijfer**

Bij de uitslagbepaling wordt op de HAVO het gemiddelde van de eindcijfers van Individu en Samenleving en het profielwerkstuk aangemerkt als het eindcijfer van één vak.

Voor elk onderdeel van het combinatiecijfer geldt dat een kandidaat voor zijn prestatie tenminste het cijfer 4,0 dient te behalen. Een niet geleverde prestatie wordt aangemerkt als een 'onregelmatigheid' en resulteert in het cijfer 1,0.

Het eindcijfer I&S ligt vast aan het einde van de vierde klas. Het cijfer voor het profielwerkstuk wordt vastgesteld nadat het werkstuk is ingeleverd in het eindexamenjaar. Inleverdatum van het profielwerkstuk HAVO-5 is 7 februari 2025 en van VWO-6 is 16 december 2024.

19. **Slaag- / zakregeling** (onder voorbehoud)

Om te slagen moet een kandidaat voldoen aan onderstaande bepalingen.

Bepaling 1 gaat uitsluitend over de behaalde cijfers voor het Centraal Schriftelijk Examen (CSE). Die cijfers zijn afgerond op 1 decimaal.

Bepalingen 3, 4 en 5 zijn van toepassing op de eindcijfers. Dat is het gemiddelde van SE en CSE. Of, bij de vakken zonder CSE, alleen het SE-eindcijfer. Eindcijfers zijn afgerond op een geheel getal. Het combinatiecijfer telt ook mee als eindcijfer.

Een kandidaat is geslaagd indien aan alle volgende bepalingen is voldaan:

1. Het gemiddelde van de cijfers behaald voor het CSE is ten minste 5,5.
Een kandidaat is dus gezakt als het (niet afgeronde) gemiddelde cijfer voor het CSE lager is dan een 5,50. Een 5,499 is hier dus niet toereikend.
2. Bij geen van de vakken CKV en LO is de beoordeling 'onvoldoende'.
3. Het vak waarop het profielwerkstuk is gebaseerd moet deel uitmaken van het pakket van vakken behorende bij het profiel dat de kandidaat heeft gekozen
4. Geen eindcijfer lager dan een 4, ook niet voor de vakken die deel uitmaken van het combinatiecijfer*
5. De Rekentoets is gedaan. Dit geldt alleen voor leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben.
6. Bij geen van de onderdelen van het combinatiecijfer is het eindcijfer lager dan een 4.
De behaalde eindcijfers voldoen aan een van de volgende regels. Hierbij telt het combinatiecijfer als één eindcijfer.
7. Alle eindcijfers zijn 6 of hoger.
8. Er is één eindcijfer 5 en alle overige eindcijfers zijn 6 of hoger.
9. Er is één (1) eindcijfer 4 of er zijn twee eindcijfers 5 met tenminste 2 overpunten en/ of er is één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5 met tenminste 3 overpunten.

10. Er is ten hoogste één 5 als eindcijfer voor de kernvakken Nederlands, Engels en Wiskunde A of B behaald. Een kandidaat is dus gezakt als:
- er meer dan één 5 voor deze vakken is behaald.
 - er een 4 of lager voor deze vakken is behaald.

* Berekening van het combinatie cijfer VWO en HAVO:

- Het combinatiecijfer is het gemiddelde van I&S en PWS
- Het combinatiecijfer is het gemiddelde van gehele cijfers. Dit betekent dat de cijfers voor I&S en PWS (elk) eerst worden afgerond op een geheel cijfer (0.5 en hoger worden naar boven afgerond). Daarna wordt het combinatiecijfer berekend en dit wordt vervolgens ook weer afgerond op een heel cijfer.

20 **Vrijstelling van een vak/ profielwerkstuk**

20.1 Kandidaten die zijn afgewezen en die zich het volgende schooljaar opnieuw aan het eindexamen onderwerpen kunnen vrijgesteld worden van het onderzoek in het vak waarvoor zij ten minste een 7 dan wel een beoordeling ruim voldoende hebben gekregen. Het cijfer voor het schoolexamen alsmede dat van het centraal examen van dat vak moeten tenminste 6,0 bedragen. Deze vrijstelling geldt slechts voor het jaar onmiddellijk volgend op het jaar waarin het examen is afgelegd.

20.2 Kandidaten die voor het profielwerkstuk het eindcijfer 3 of lager hebben gescoord moeten het profielwerkstuk opnieuw maken. Kandidaten met het eindcijfer 4 of 5 hebben de keuze het PWS opnieuw te maken. Indien de keuze is om het PWS opnieuw te maken, dan moet de kandidaat dit schriftelijk kenbaar maken bij de corrector van de examenklassen. De deadline hiervoor is 31 augustus indien deze op een doordeweekse dag valt. Anders is het de eerstvolgende schooldag in september.

Kandidaten met het eindcijfer 6 of hoger kunnen het PWS niet opnieuw maken en behouden hun cijfer van het schooljaar daarvoor.

21. **Inzage CSE**

Er zijn voor elk tijdvak twee momenten waarop een CSE ingezien kan worden:

- De dag voorafgaande aan de bekendmaking van de N-term. Een examenkandidaat kan twee (2) examens inzien en moet zich voor de twee gekozen vakken vóór de deadline via Magister inschrijven.
- Op een nader te bepalen datum in de weken na de diploma-uitreiking en op afspraak kunnen overige examens worden ingezien. Voor een examen dat een kandidaat reeds heeft ingezien, is geen inzage meer mogelijk.

22. **Slotbepaling**

22.1. Dit reglement wordt aangehaald met 'Nadere uitwerking Examenreglement AVO voor VWO/HAVO Colegio Arubano 2024 - 2025'.

- 22.2. Waar in de tekst van het schoolexamen reglement “hij”, “hem” en “zijn” staat vermeld, kan ook gelezen worden respectievelijk “zij”, “haar” en “haar”.
- 22.3. In gevallen waarin bovenstaande regels niet voorzien, gelden de regels van het “Landsverordening Voortgezet Onderwijs van Aruba “Landsbesluit, houdende algemene maatregelen”.
- 22.4 Ministeriële regelingen die gedurende het examen jaar opgesteld worden, prevaleren boven dit reglement.
- 22.5 Bij bijzonderheden kan de rector afwijken van dit beleid.
- 22.6 Bij gevallen waar het reglement niet voorziet neemt de rector de uiteindelijke beslissing.

EXAMENCOMMISSIE H.A.V.O. 2024 – 2025

1	Croes, T.	Voorzitter	
2	Gemerts, L.C.H.	Secretaris	
3	Bant, W.	Lid	Nederlands
4	Hooyschuur, J.T.	Lid	Nederlands
5	Maduro, J.J.	Lid	Nederlands
6	Schnieders, J.M.E	Lid	Nederlands
7	Timmermans, D.N.	Lid	Nederlands
8	Veen, M. van der	Lid	Nederlands
9	Bredie, A.H.	Lid	Engels
10	Dania, A.	Lid	Engels
11	Hernandez, M.G.	Lid	Engels
12	Lardy, V.C.	Lid	Engels
13	Tromp, C.J.D.	Lid	Engels
14	Williams, D.R.	Lid	Engels
15	Kock-Maduro, M.J.A.	Lid	Spaans
16	Noguera, S.N.A.	Lid	Spaans
17	Cuba-Arendsz, S.P. de	Lid	Papiamento
18	Figaroa, B.N.	Lid	Papiamento
19	Kelly, M.J.	Lid	Wiskunde A/B
20	Nobrega-Nicolaas, K.G. de	Lid	Wiskunde A
21	Vlaun, J.	Lid	Wiskunde A/B
22	Zmmierman, D.I.	Lid	Wiskunde A
23	Chaudron, E.	Lid	Natuurkunde
24	Kokx, A.J.P.M.	Lid	Natuurkunde
25	Goeloe, J.I.	Lid	Scheikunde
26	Kock, F.G.	Lid	Scheikunde
27	Lo, J.	Lid	Scheikunde
28	Curiel, D.G.	Lid	Biologie
29	Kelly, R.A.	Lid	Biologie
30	Koolman, C.K.	Lid	Biologie
31	Beckers, M.	Lid	Economie
32	Gomes-Henriquez, D.R.	Lid	Economie

33	Tiemes, E.M.	Lid	Economie
34	Dorsiel-Croes, L.A.	Lid	Bedrijfseconomie
35	Overeem, T.A.H.M.	Lid	Bedrijfseconomie
36	Cameron, A.M.C.	Lid	Geschiedenis
37	Meijers, K.	Lid	Geschiedenis
38	Brandt, B.	Lid	Aardrijkskunde
39	Nava, T.G.	Lid	Aardrijkskunde
40	Ellis, R.	Lid	Informatica
41	Revet, R.	Lid	Filosofie
42	Dubero, J.F.	Lid	CKVpr
43	Flanegien-Postuma, P.W.	Lid	L.O.
44	Goedgedrag, F.	Lid	L.O.
45	Perez, K.	Lid	L.O.
46	Sint Jago, Y.	Lid	L.O.
47	Toppenberg, A.	Lid	L.O.

KLEINE COMMISSIE 2024 – 2025

Croes, T.	Voorzitter
Gemerts, L.C.H	Secretaris
1 Beckers, M.	Lid
2 Curiel, D.	Lid
3 Figaroa, B.	Lid
4 Hooyshuur, J.	Lid
5 Maduro, M.	Lid
6 Zimmerman, I.	Lid

JAARKALENDER HAVO-5 2024-2025

Onder voorbehoud

JAARKALENDER COLEGIO ARUBANO 2024-2025						
	Aangepast dagrooster	Herkansingen SE1/ SE2		SE/ CSE- week	Vakantie	Opmerkingen
Wk	ma	di	wo	do	vr	
2024 - 33	12-aug	13-aug	14-aug	15-aug	16-aug	
34	19-aug	20-aug	21-aug	22-aug	23-aug	19 aug kennismaking/ 20 aug 1e lesdag
35	26-aug	27-aug	28-aug	29-aug	30-aug	27, 28 en 29 aug infoavond ouders
36	02-sep	03-sep	04-sep	05-sep	06-sep	Colegiodag 6 sept
37	09-sep	10-sep	11-sep	12-sep	13-sep	
38	16-sep	17-sep	18-sep	19-sep	20-sep	
39	23-sep	24-sep	25-sep	26-sep	27-sep	SE1a
40	30-sep	01-okt	02-okt	03-okt	04-okt	SE1a/ oktobervakantie
41	07-okt	08-okt	09-okt	10-okt	11-okt	oktobervakantie
42	14-okt	15-okt	16-okt	17-okt	18-okt	inhaal SE1a
43	21-okt	22-okt	23-okt	24-okt	25-okt	Beroepenavond decanaat
44	28-okt	29-okt	30-okt	31-okt	01-nov	
45	04-nov	05-nov	06-nov	07-nov	08-nov	
46	11-nov	12-nov	13-nov	14-nov	15-nov	
47	18-nov	19-nov	20-nov	21-nov	22-nov	SE1b
48	25-nov	26-nov	27-nov	28-nov	29-nov	inhaal SE1b
49	02-dec	03-dec	04-dec	05-dec	06-dec	
50	09-dec	10-dec	11-dec	12-dec	13-dec	10, 11 en 12 aug ouderavond SE1
51	16-dec	17-dec	18-dec	19-dec	20-dec	17 dec Kerstviering/ Kerstvakantie
52	23-dec	24-dec	25-dec	26-dec	27-dec	Kerstvakantie
2025 - 1	30-dec	31-dec	01-jan	02-jan	03-jan	Kerstvakantie
2	06-jan	07-jan	08-jan	09-jan	10-jan	
3	13-jan	14-jan	15-jan	16-jan	17-jan	
4	20-jan	21-jan	22-jan	23-jan	24-jan	SE2
5	27-jan	28-jan	29-jan	30-jan	31-jan	SE2 / 29 jan maandagrooster
6	03-feb	04-feb	05-feb	06-feb	07-feb	inhaal SE2
7	10-feb	11-feb	12-feb	13-feb	14-feb	
8	17-feb	18-feb	19-feb	20-feb	21-feb	
9	24-feb	25-feb	26-feb	27-feb	28-feb	
10	03-mrt	04-mrt	05-mrt	06-mrt	07-mrt	6 mrt maandagrooster
11	10-mrt	11-mrt	12-mrt	13-mrt	14-mrt	SE3
12	17-mrt	18-mrt	19-mrt	20-mrt	21-mrt	inhaal SE3/ 22 mrt Open dag
13	24-mrt	25-mrt	26-mrt	27-mrt	28-mrt	herkansingen SE1 + SE2
14	31-mrt	01-apr	02-apr	03-apr	04-apr	
15	07-apr	08-apr	09-apr	10-apr	11-apr	9, 10 en 11 april ouderavond SE3
16	14-apr	15-apr	16-apr	17-apr	18-apr	CSE simulatie/ Paasvakantie
17	21-apr	22-apr	23-apr	24-apr	25-apr	Paasvakantie
18	28-apr	29-apr	30-apr	01-mei	02-mei	CSE simulatie/ Dag van de Arbeid
19	05-mei	06-mei	07-mei	08-mei	09-mei	CSE TV1
20	12-mei	13-mei	14-mei	15-mei	16-mei	CSE TV1
21	19-mei	20-mei	21-mei	22-mei	23-mei	CSE TV1
22	26-mei	27-mei	28-mei	29-mei	30-mei	CSE TV1
23	02-jun	03-jun	04-jun	05-jun	06-jun	
24	09-jun	10-jun	11-jun	12-jun	13-jun	12 juni: BdL tv1
25	16-jun	17-jun	18-jun	19-jun	20-jun	CSE TV2
26	23-jun	24-jun	25-jun	26-jun	27-jun	CSE TV2/ 1 juli: BdL tv2
27	30-jun	01-jul	02-jul	03-jul	04-jul	3 juli (V) en 4 juli (H) Dipl. Uitr.
28	07-jul	08-jul	09-jul	10-jul	11-jul	
29	14-jul	15-jul	16-jul	17-jul	18-jul	

ROOSTERS SE-PERIODE 1, 2 en 3

SE-1a PERIODE HAVO 2024 – 2025

Week 39 - 40 (26 sep t/m 3 okt 2024)

(ONDER VOORBEHOUD)

Datum	Vak	Tijd	Vak	Tijd
26 sep 2024	GS	07:30 – 09:30		
27 sep 2024	WA	07:30 – 09:30		
30 sep 2024	NA AK (zij-instromers)	07:30 – 09:30 07:30 – 09:00		
1 okt 2024	SK	07:30 – 09:30		
2 okt 2024	BI	07:30 – 09:30		
3 okt 2024	INF (d)	07:30 – 08:30		

Het rooster voor het mondeling SE **Engels** Spreekvaardigheid wordt een week voor het begin van de SE-periode bekend gemaakt.

Inhaal SE-1a vindt plaats in week 42 (14 t/m 18 oktober 2024)

Let op! Bepaalde deel-SE's van het voor-examenjaar moeten door een aantal leerlingen die bis-kandidaten of zij-instromers zijn, ook nog ingehaald worden. Raadpleeg de leerstofomschrijving van een vak en jouw docent voor meer informatie over een deel-SE.

De studievrije dag is op woensdag 25 september 2024.

SE-1b PERIODE HAVO 2024 – 2025

Week 47 – 48 (18 t/m 25 nov 2024)

(ONDER VOORBEHOUD)

Datum	Vak	Tijd	Vak	Tijd
18 nov 2024	AK (zij-instromers)	07:30 – 08:15	EN (zij-instromers)	11:15 – 12:45
	CKVpr	07:30 – 09:00		
	WB	07:30 – 09:30		
19 nov 2024	NE (d)	07:30 – 10:30	NE (d)	10:45 – 13:45
	H5abcde		H5fghi	
20 nov 2024	EC	07:30 – 09:30		
	NA (zij-instromers)	07:30 – 09:30		
21 nov 2024	FIL	07:30 – 09:30	PAP	11:15 – 13:15
22 nov 2024	BE	07:30 – 09:30		
	BI (zij-instromers)	07:30 – 09:30		
	GS (zij-instromers)	07:30 – 09:30		
25 nov 2024	SP	07:30 – 09:30	WA (zij-instromers)	11:15 – 13:15

NB¹: voor NE (d) moet je uiterlijk 30 min vóór het begin van de tweede zitting aanwezig zijn, in ieder geval zolang je voor de tweede zitting nog in quarantaine kan. Kandidaten van de eerste zitting kunnen zijn niet vóór de aangegeven eindtijd klaar.

NB²: FIL: de SE-datum en de SE-stof zijn nog aan wijzigingen onderhevig. Mochten veranderingen toegepast worden, dan zullen deze middels een erratum op dit SE-reglement verschijnen.

Inhaal SE-1b vindt plaats in week 48 (26 t/m 29 november 2024)

Let op! Bepaalde deel-SE's van het voor-examenjaar moeten door een aantal leerlingen die bis-kandidaten of zij-instromers zijn, ook nog ingehaald worden. Raadpleeg de leerstofomschrijving van een vak en jouw docent voor meer informatie over een deel-SE.

De studievrije dag is vrijdag 15 november 2024

SE-2 PERIODE HAVO 2024 – 2025

Week 4 -5 (20 t/m 28 jan 2025)

(ONDER VOORBEHOUD)

Datum	Vak	Tijd	Vak	Tijd
20 jan 2025	GS	07:30 – 09:30	PAP (d)	11:15 – 13:45
	NA	07:30 – 09:30		
21 jan 2025	SP KLV (d)	08:00 – 09:00	WA/ WB	11:15 – 13:15
22 jan 2025	BI P	08:00 – 10:00	BI P	10:15 – 12:15
	INF (d)	07:30 – 08:30	AK	11:15 – 13:15
23 jan 2025	EN KLV (d)		SK	11:15 – 13:15
	H5acdei	08:00 – 09:00		
	H5bfgh	09:15 – 10:15		
27 jan 2025	NE	07:30 – 09:00	EC	11:15 – 13:15
28 jan 2025	BE	07:30 – 09:30	CKVpr	11:15 – 12:45
			FIL	11:15 – 13:15

NB¹: voor BI P moet je uiterlijk 30 min vóór het begin van de tweede zitting aanwezig zijn, in ieder geval zolang je voor de tweede zitting nog in quarantaine kan

NB²: Een voorwaarde voor deelname aan de EN KLV is participatie aan de oefenKLV. Voor EN KLV moet je 30 min vóór het begin van de tweede zitting aanwezig zijn, in ieder geval zolang je voor de tweede zitting nog in quarantaine kan. Een voorwaarde voor deelname aan de EN KLV is participatie aan de oefenKLV.

NB³: voor zij-instromers die het NE deel-SE maken is het SE tot 09:30 uur

NB⁴: de SE-datum en de SE-stof voor FIL zijn nog aan wijzigingen onderhevig. Mochten veranderingen toegepast worden, dan zullen deze middels een erratum op dit SE-reglement verschijnen.

Inhaal SE2 vindt plaats in week 5 en 6 (29 jan t/m 3 feb 2025)

Let op! Bepaalde deel-SE's van het voor-examenjaar moeten door een aantal leerlingen die bis-kandidaten of zij-instromers zijn, ook nog ingehaald worden. Raadpleeg de leerstofomschrijving van een vak en jouw docent voor meer informatie over een deel-SE.

De studievrije dag is op vrijdag 17 januari 2025.

SE-3 PERIODE HAVO 2024 – 2025

Week 10 - 11 (7 t/m 14 mrt 2025)

(ONDER VOORBEHOUD)

Datum	Vak	Tijd	Vak	Tijd
07 maart 2025	EN	07.30 – 09.00	BI	11:15 – 13:15
10 maart 2025	AK	07.30 – 09:30	NA	11:15 – 13:15
11 maart 2025	WA/ WB	07:30 – 09:30		
12 maart 2025	EC	07.30 – 09.30	SP (d)	11:15 – 13:15
13 maart 2025	INF (d) FIL	07.30 – 08.30 07:30 – 09:30		
14 maart 2025	SK P BE	08:00 – 10:00 07:30 – 09:30	SK P GS	10:15 – 12:15 11:15 – 13:15

NB¹: FIL: de SE-datum en de SE-stof zijn nog aan wijzigingen onderhevig. Mochten veranderingen toegepast worden, dan zullen deze middels een erratum op dit SE-reglement verschijnen.

NB²: voor SK P moet je uiterlijk 30 min vóór het begin van de tweede zitting aanwezig zijn, in ieder geval zolang je voor de tweede zitting nog in quarantaine kan

In deze periode wordt voor het vak **CKVpr** een SE gedaan in de vorm van een voorstelling aan het publiek op woensdag 9 en donderdag 10 april 2025.

Het rooster van het mondeling SE **Nederlands** Spreek- en gespreksvaardigheid wordt een week voor het begin van de SE-periode bekend gemaakt.

Het rooster van het mondeling SE **Papiamento** Spreek- en gespreksvaardigheid wordt een week voor het begin van de SE-periode bekend gemaakt.

Inhaal SE3 vindt plaats in week 12 (19 t/m 21 maart 2024)

Herkansing SE1 – SE2 vindt plaats in week 13 – 14. Let op! Engels letterwriting en Aardrijkskunde SE1 uit HAVO-4 horen bij de 2 herkansingen die je mag kiezen, het zijn *geen* aparte herkansingen.

EN Letterwriting: 27 maart 2024

SE1: 28 maart 2024

SE2: 31 maart 2024

De studievrije dag is op donderdag 6 maart 2025.

SE HERKANSINGEN HAVO 2024 – 2025

Herkansingsperiode (onder voorbehoud)

Let op:

- Herkansen kan alleen als de kandidaat 80% of meer van alle geregistreerde lessen heeft bijgewoond.
- Er kan maximaal één vak worden herkanst van SE1 en één vak van SE2
- Na de deadline zal het niet meer mogelijk zijn om nog van vak te veranderen of je in te schrijven.
- de deadline voor de inschrijving en het maken van de herkansingen is nog voordat alle SE-3 cijfers binnen zijn.
- Deadline inschrijving: 24 maart 2025 15:00 uur 's middags.

Herkansing Engels Letterwriting vindt op 27 maart 2025 plaats.

Alle herkansingen van SE1 vinden op 28 maart 2025 plaats

Alle herkansingen van SE2 vinden op 31 maart 2025 plaats.

Niet-herkansbare schoolexamens voor dit examenjaar

Vak	Afdeling HAVO
AK	SE1-b (zij-instromers) en SE-3
BE	SE-3
BI	SE1-b (zij-instromers), SE-2 en SE-3
CKVPR	SE-1 en SE-3
EC	SE-3
EN	SE-1a, SE-2 en SE-3
FIL	SE-3
GS	SE1-b (zij-instromers) en SE-3
INF	SE-3
NA	SE1-b (zij-instromers) en SE-3
NE	SE-2 en SE-3
PAP	SE-1 en SE-3
SK	SE-3
SP	SE1, SE-2 en SE-3
WA	SE1-b (zij-instromers) en SE-3
WB	SE-3

OVERZICHT deel-SE's HAVO

Vak	H4 CP als deel SE Schooljaar '23-'24	Herkansbaar	Weging in HAVO-5	Inhalen voor instromers
AK	CP 5	Ja, in H5	30%	SE1a – week
	PO Aruba	Nee	10%	SE1b – week
BE	-	-	-	-
BI	CP 3/ PO	Nee	25%	SE1b – week
	CP 4	Nee		
	CP 5	Nee		
CKVPR	-	-	-	-
EC	-	-	-	-
EN	CP4	Ja, in H5	22,2%	SE1a – week
FIL	-	-	-	-
GS	CP 1	Nee	25%	SE1a – week
	CP 2	Nee		
	CP 3	Ja, in H4		
	CP 4	Nee		
	CP 5	Nee		
	CP 6	Nee		
I&S	-	-	-	-
INF	CP 5	Nee	25%	Geen instromers
	CP 6	Nee		
LO	Microteaching	Nee	25%	Tijdens de lessen
NA	CP 5/ PO	Nee	14,3%	SE1b – week
NE	CP 1	Nee	12,5%	SE2-week
	CP 2	Nee		
	CP 5	Nee		
PAP	-	-	-	-
SK	-	-	-	-
SP	CP 3	Nee	16,7%	SE2-week
WA	PO	Nee	10%	SE1b – week
WB	-	-	-	-
<i>Raadpleeg de PLTs voor de exacte leerstof</i>				

Biskandidaten

De deel-SE cijfers van het voor-examenjaar blijven 2 jaar geldig. Voor de vakken AK, BI, EN, GS, INF, LO, NA, NE, SP en WA wordt het cijfer overgenomen en wordt een deel-SE niet opnieuw gemaakt.

Zij-instromers gelijkwaardige scholen

De deel-SE's voor de vakken AK, BI, EN, GS, INF, LO, NA, NE, SK, SP en WA moeten ingehaald worden, tenzij bewezen wordt dat het SE reeds op hetzelfde niveau en over dezelfde stof is beoordeeld. In dat geval wordt het cijfer van de andere school overgenomen.

Voor NE geldt dat een zij-instromer van een andere school voor SE2 drie (3) boeken meer moet lezen dan de reguliere- en bis-kandidaten. Het minimum aantal punten van de 8 boeken moet 20 zijn. Voor de andere vakken met deel-SE's wordt verwezen naar leerstofomschrijving, vanaf bladzijde 36.

Zij-instromers uit VWO-5

Kandidaten afkomstig uit VWO-5 kunnen kiezen om het deel-SE cijfer uit VWO-5 te behouden, waar het examenprogramma dat toelaat. In schooljaar 2024-2025 gaat het om GS, INF, NE en SP.

- GS: het advies is dat een leerling bij een VWO-5 deel-SE cijfer van een 7,0 of hoger kan overwegen om diens deel-SE cijfer van VWO-5 te behouden.
- INF: het deel-SE cijfer uit VWO-5 kan worden overgenomen. De keuze is aan de leerling of hij/ zij het deel-SE opnieuw wil maken op HAVO-niveau.
- LO: het deel-SE cijfer voor microteaching uit VWO-5 wordt overgenomen en wordt niet opnieuw gemaakt in HAVO-5.
- NE: een zij-instromer uit VWO-5, die het deel-SE op HAVO-5 niveau maakt, moet voor SE-2 drie (3) boeken meer lezen dan de reguliere- en bis-kandidaten. Het minimum aantal punten van de 8 boeken moet 20 zijn. Een VWO-5 leerling die het deel-SE cijfer uit VWO-5 behoudt wordt beschouwd als een reguliere kandidaat.
- SP: het deel-SE cijfer uit VWO-5 kan worden overgenomen. De keuze is aan de leerling of hij/ zij het deel-SE opnieuw wil maken op HAVO-niveau.
- WA: het cijfer van het deel-SE WA (PO uit VWO-5) wordt overgenomen en wordt niet opnieuw gemaakt in HAVO-5.

Voor de andere vakken met deel-SE's moet het deel-SE opnieuw worden gemaakt op HAVO-niveau. Raadpleeg de leerstofomschrijving, vanaf bladzijde 36.

Een zij-instromer uit VWO-5 die ervoor kiest om het cijfer van GS, INF, NE of SP op VWO niveau te behouden, moet dit schriftelijk kenbaar maken aan de corrector van HAVO-5. Dit kan tot uiterlijk **25 september 2024 15:00 uur Arubaanse tijd**. Na dit tijdstip is het niet meer mogelijk een cijfer op VWO-5 niveau te behouden en moet het deel-SE op HAVO niveau gemaakt worden.

Zij-instromers uit VWO-4

De deel-SE's voor de vakken AK, BI, EN, GS, LO, NA, NE, SK, SP en WA moeten ingehaald worden.

- INF: het cijfer voor de PO INF uit VWO-4 is geldig als deel-SE in HAVO-5

- NE: een zij-instromer uit VWO-4 moet voor SE-2 drie (3) boeken meer lezen dan de reguliere- en bis-kandidaten. Het minimum aantal punten van de 8 boeken moet 20 zijn.
- De vakken CKV en I&S worden in VWO-4 afgerond, waarbij de VWO-4 cijfers worden meegenomen naar HAVO-5.

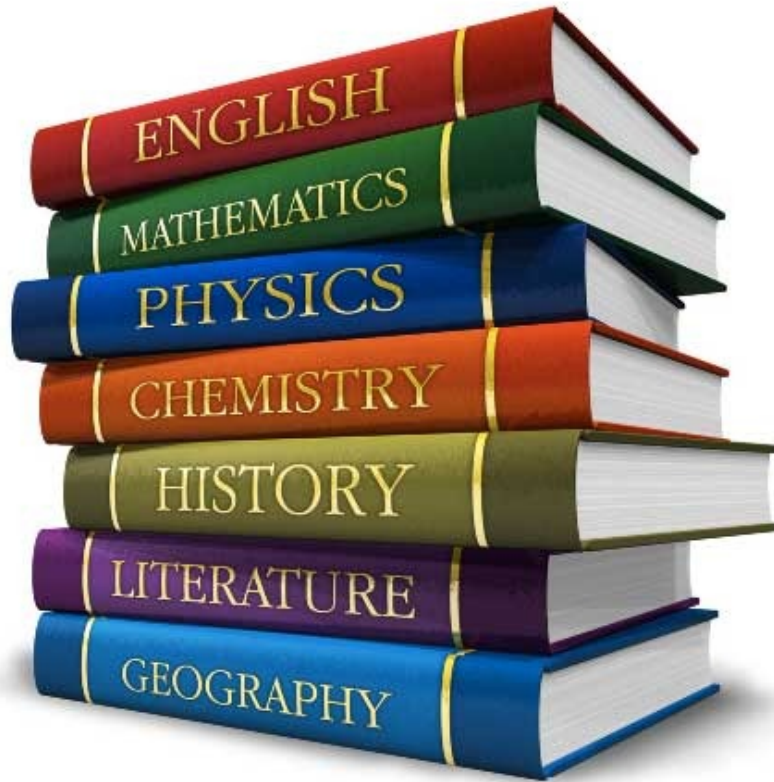
Overig

Kandidaten die het deel-SE om welke reden dan ook niet hebben afgerond in HAVO-4 of HAVO-5 van het voorgaand schooljaar, moeten het deel-SE in het examenjaar maken.

Rooster deel-SE's

Zie voor de datum het rooster van de SE-periodes. De exacte leerstof is bij de leerstofomschrijving vermeld en is na te vragen bij de lesgevende docent(en). Het lokaal voor de in te halen deel-SE's zal samen met het SE-lokalenrooster worden meegegeven.

LEERSTOFOMSCHRIJVING EN BEPALING EINDCIJFER SCHOOLLEXAMEN PER VAK

DE TALEN

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Engels*

(Reguliere kandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
CP/ SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
CP4	Schrijfvaardigheid	domein D subdomein D1 ERK: B2.	2x	Schriftelijk	90	Ja
SE1a	Spreekvaardigheid (Fluency)	Domein C subdomein C1 ERK: B2	2x	Mondeling	15	Nee
SE2	Kijk- en Luistervaardigheid	Domein B ERK: B2	2x	Digitaal	45-60	Nee
SE3	Literatuur	Domein E subdomein E1 + E2 ERK: B2	3x	Schriftelijk	90	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{2*SE\ H4 + 2*SE1a\ spr + 2*SE2\ klv + 3*SE3\ lit}{9}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

CP4 (/Herkansing SE1 H4) - Letter writing

Op grond van een gegeven casus, die in het Engels gesteld is, schrijft de kandidaat een zakelijke brief in correct Engels. De lengte dient minimaal 150 woorden te zijn.
Bij de beoordeling wordt o.a. gelet op lengte, lay-out, inhoud, grammatica, toon, stijl en netheid.

Hulpmiddelen:

- Schrijfmateriaal, gewone rekenmachine en woordenboeken
- Woordenboeken zijn toegestaan. Bij schrijfvaardigheid geldt geen beperkingen in het aantal woordenboeken en er gelden ook geen beperkingen in de mogelijkheid om een verklarend woordenboek in de thuistaal te gebruiken en/of de thuistaal in een reeks gecombineerd met één andere taal zoals Ne, En, Sp en Pap.
- Het gebruik van "Prepositional Dictionaries" en een Thesaurus zijn niet toegestaan.
- De kandidaat mag gebruik maken van correctievloeistof (white-out) met het oog op de netheid van de geschreven brief.

NB: Alleen zij-instromers moeten naast hun mondeling SE ook een schrijfvaardigheid SE doen. Alle andere kandidaten hebben dit al in H4 afgesloten en hoeven het niet meer te doen. Het schrijfvaardigheid SE vindt plaats in de SE1-a week.

SE-1a - Spreekvaardigheid (fluency)

Spreek- en gespreksvaardigheid wordt getoetst aan de hand van een Engelstalig artikel dat de kandidaat zelf uitgekozen en voorbereid heeft. Het artikel moet aan de volgende eisen voldoen: relevant educatief onderwerp, **omvang minimaal 1500 woorden**, afkomstig uit een tijdschrift van de maanden januari t/m september 2024 en op HAVO niveau. Het artikel moet **uiterlijk 2 september 2024** goedgekeurd zijn door de lesgevende docent.

Tijdens het SE dient de kandidaat vragen te beantwoorden die het artikel als uitgangspunt heeft. Bij de beoordeling wordt gelet op lexicon en woordgebruik, grammaticale correctheid, interactie, fluency, coherentie en uitspraak.

Het artikel moet uiterlijk **4 september 2024** vóór 14:10 persoonlijk ingeleverd worden bij de examinator. Het artikel wordt niet geaccepteerd zonder duidelijke bronvermelding, publicatiedatum en aantal woorden. Indien het artikel niet tijdig wordt ingeleverd, ontvangt de kandidaat een vervangend artikel van de sectie Engels.

Bij afwezigheid van de examinator dient de kandidaat, onder voorbehoud, het uitgeprinte artikel bij de conrector van de examenklassen in te leveren.

Hulpmiddelen: n.v.t.

De kandidaat kan gebruik maken van een kopie van het gekozen en ingeleverde artikel zonder aantekeningen.

SE-2 - Kijk- en Luistervaardigheid

De toets bestaat uit een audio- en video-deel. Naar aanleiding hiervan beantwoordt de kandidaat de vragen online voor zo ver mogelijk. Aantekeningen maken tijdens dit SE is toegestaan.

N.B. mocht er ernstige problemen zijn met het internet, dan wordt dit SE schriftelijk/op papier afgenomen. Het kan ook zijn dat leerlingen in quarantaine worden gehouden en dit nog op dezelfde dag in een ander lokaal zullen maken.

De toets is ontwikkeld door Cito en neemt plaats op **donderdag 23 januari 2025**.

Hulpmiddelen: schrijfmaterialen (géén correctievloeistof)

De kandidaat moet zijn/haar eigen earphone meenemen. Let op! Alleen een earphone met een bananaplug kan gebruikt worden.

SE-3 - Literatuur

Het inzicht in en kennis van de literatuur wordt getoetst aan de hand van de literatuurlijst. De kandidaat dient **4 (vier)** werken te kiezen uit **de door de sectie opgestelde literatuurlijst** (zie bijlage). Van de in totaal 4 (vier) werken dient 1 (een) van vóór 1900 te dateren; 1 (een) Brits na 1900; 1 (een) Amerikaans na 1900 en 1 (een) Caraïbisch. Op de getypte literatuurlijst moeten per boek titel en auteur worden vermeld.

De kandidaat is verantwoordelijk voor het op tijd inleveren van een correcte literatuurlijst. De getypte literatuurlijst moet uiterlijk **5 februari 2025** vóór 14:10 persoonlijk ingeleverd worden bij de examinator. Indien de literatuurlijst niet tijdig wordt ingeleverd, wordt de kandidaat getoetst aan de hand van een literatuurlijst die door de sectie Engels is opgesteld. Bij afwezigheid van de examinator dient de kandidaat de uitgeprinte literatuurlijst bij de desbetreffende conrector in te leveren onder voorbehoud.

Mocht de kandidaat boeken op de lijst hebben vermeld die niet zijn toegestaan, dan worden voor deze boeken geen scorepunten toegekend. Mocht de kandidaat vragen beantwoorden van boeken die niet op zijn/haar lijst staan dan worden er ook geen scorepunten toegekend voor deze boeken.

Hulpmiddelen: schrijfmaterialen (géén correctievloeistof) en woordenboeken.

Woordenboeken zijn toegestaan. Bij schrijfvaardigheid, literatuur en tekst geldt er geen beperkingen in het aantal woordenboeken en er gelden ook geen beperkingen in de mogelijkheid om een verklarend woordenboek in de thuistaal te gebruiken en/of de thuistaal in een reeks gecombineerd met één andere taal zoals Ne, En, Sp en Pap.

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Engels*

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 of VWO-5 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
inhaal	Schrijfvaardigheid	domein D subdomein D1 ERK: B2.	2x	Schriftelijk	90	Ja
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Spreekvaardigheid (Fluency)	Domein C subdomein C1 ERK: B2	2x	Mondeling	15	Nee
SE2	Kijk- en Luistervaardigheid	Domein B ERK: B2	2x	Digitaal	45-60	Nee
SE3	Literatuur	Domein E subdomein E1 + E2 ERK: B2	3x	Schriftelijk	90	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{2*SE\ H4 + 2*SE1a\ mon + 2*SE2\ klv + 3*SE3\ lit}{9}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

CP4 (/Herkansing SE H4) - Letter writing

Op grond van een gegeven casus, die in het Engels gesteld is, schrijft de kandidaat een zakelijke brief in correct Engels. De lengte dient minimaal 150 woorden te zijn.

Bij de beoordeling wordt o.a. gelet op lengte, lay-out, inhoud, grammatica, toon, stijl en netheid.

Hulpmiddelen:

- Schrijfmaterialen, gewone rekenmachine en woordenboeken
- Woordenboeken zijn toegestaan. Bij schrijfvaardigheid geldt geen beperkingen in het aantal woordenboeken en er gelden ook geen beperkingen in de mogelijkheid om een verklarend woordenboek in de thuistaal te gebruiken en/of de thuistaal in een reeks gecombineerd met één andere taal zoals Ne, En, Sp en Pap.
- Het gebruik van "Prepositional Dictionaries" en een Thesaurus zijn niet toegestaan.
- De kandidaat mag gebruik maken van correctievloeistof (white-out) met het oog op de netheid van
- de geschreven brief.

NB: Alleen zij-instromers moeten naast hun mondeling SE ook een schrijfvaardigheid SE doen. Alle andere kandidaten hebben dit al in H4 afgesloten en hoeven het niet meer te doen. Het schrijfvaardigheid SE vindt plaats in de SE1-a week.

SE1 t/m SE3

Voor de leerstofomschrijving van SE1 t/m SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere- en biskandidaten

ENGLISH BOOKLIST HAVO 5 2024 – 2025

Students have to read a total of 4 books:

- **1 Before 1900**
- **1 British after 1900**
- **1 American after 1900**
- **1 Caribbean**

Before 1900

Pride and Prejudice

Jane Austen

The Adventures of Huckleberry Finn

Mark Twain

British after 1900

1984

George Orwell

Notes on a Scandal

Zoë Heller

American after 1900

The Kite Runner

Khaleid Hosseini

To Kill a Mockingbird

Harper Lee

Caribbean

Annie John

Jamaica Kincaid

The Hummingbird Tree

Ian MacDonald

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025: *Nederlands*

(Reguliere, biskandidaten en instromers uit V5)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
CP5	Literatuur	E	1x	Schriftelijk	45	Nee
NB ¹ : CP5 = SE2a NB ² : 2022-2023 (CP1 + CP2 + CP5) / 3 = SE2a → biskandidaten						
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Schrijfvaardigheid	C + D	3x	Schriftelijk (digitaal)	180	Ja
SE2a	Deel-SE literatuur H4/V5	Zie CP5				
SE2b	Literatuur	E	2x	Schriftelijk	90	Nee
SE3	Spreekvaardigheid	B + D	2x	Debat	30	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{3*SE1 + 1*SE2a + 2*SE2b + 2*SE3}{8}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

De kandidaat dient tijdens het schoolexamen een betoog in het Nederlands te schrijven met behulp van informatie uit een documentatiemap. De definitieve documentatiemap, samengesteld door de leerling, dient uiterlijk **vrijdag 18 oktober 2024 om 23:59 uur** digitaal ingeleverd te zijn via Magister. De map mag niet op papier ingeleverd worden en ook niet per e-mail. Deze documentatiemap telt mee als handelingsonderdeel.

Het betoog wordt beoordeeld op formele indeling, inhoud en taalgebruik. De documentatiemap telt mee als handelingsonderdeel.

De kandidaat mag tijdens het schoolexamen gebruikmaken van zelf meegebrachte, meerdelige en meertalige woordenboeken. Uiterlijk een week voor het SE krijgt de leerling een nieuwe, voor iedereen gelijke documentatiemap uitgereikt door de examinator.

De kandidaat:

- kan ten behoeve van een gedocumenteerd betoog: (domein C)
 - relevante informatie verzamelen en verwerken;
 - deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek, tekstsoort en conventies voor geschreven taal;
 - concepten van de tekst reviseren op basis van geleverd commentaar.
 - kan een betoog: (domein D)
 - zelf opzetten en schriftelijk presenteren;
- (College voor Toetsen en Examens)*
- kan vanuit een gegeven standpunt een betoog schrijven waarbij argumenten worden uitgewerkt en daarbij redenen worden aangegeven voor of tegen het standpunt;
 - kan een logische en consequente gedachtelijn opschrijven met hier en daar een niet hinderlijk zijspoor. Relaties als oorzaak en gevolg, voor- en nadelen, overeenkomst en vergelijking, zijn duidelijk aangegeven. Het verband tussen zinnen en zinsdelen in samengestelde zinnen is over het algemeen goed aangegeven door het gebruik van

juiste verwijfs- en verbindingswoorden. Alinea's zijn verbonden tot een coherent betoog;

- brengt variatie in woordgebruik aan om herhaling te voorkomen. De woordkeuze is meestal adequaat, er wordt slechts een enkele fout gemaakt;
- geeft een heldere structuur aan de tekst, gebruikt witregels, marges en (eventueel) kopjes. Stemt de lay-out af op doel en publiek;
- toont een betrekkelijk grote beheersing van de grammatica. Incidentele vergissingen, niet-stelselmatige fouten en kleine onvolkomenheden in de zinsstructuur kunnen nog voorkomen.
- kan informatie selecteren en zodanig ordenen en weergeven ten behoeve van het schrijven van het betoog.

(‘Referentiekader doorlopende leerlijnen taal en rekenen’)

Let op: er is een **voorwaarde** aan deelname voor de **herkansing** van dit SE:

- De kandidaat moet de individuele documentatiemap uiterlijk **vrijdag 18 oktober 2024 23:59 uur** digitaal ingeleverd hebben via Magister. De map mag niet op papier ingeleverd worden en ook niet per e-mail.

Het tijdig inleveren van een correcte map is de voorwaarde om te mogen deelnemen aan de herkansing van SE1b Nederlands Schrijfvaardigheid.

Dit schriftelijk SE wordt onder voorbehoud digitaal afgenomen. De herkansing wordt niet digitaal afgenomen.

Hulpmiddelen: documentatiemap, schrijfmateriaal, kladpapier en woordenboek(en)

SE-2a

Dit schriftelijke schoolexamen is afgerond in havo 4 of vwo 5. Dit cijfer is het CP5-cijfer voor literatuur in havo 4 of vwo 5 in het schooljaar 2023-2024. Het betreft voor havo 4 de boeken Amor ontdekt Aruba – Albert Helman (niveau 2), Marte Jacobs – Tim Krabbé (niveau 3) en één van de boeken: Gebr. – Ted van Lieshout (3), Het besluit van Mai – Anil Ramdas (2), Kofi/Tutuba – Cynthia McLeod (2), Mijn zuster de negerin – Cola Dubrot, Sonny Boy – Annejet van der Zijl (3) en Twee vrouwen – Harry Mulisch (3).

Voor vwo 5 betreft het drie van de boeken Dubbelspel – Martinus Arion, De stille plantage – Albert Helman, Oeroeg – Hella Haasse, Het besluit van Mai – Anil Ramdas en Mijn zuster de negerin – Cola Dubrot.

Voor bis-kandidaten in havo 5 geldt het gemiddelde van de drie toetsen die afgenomen zijn voor literatuur in havo 4 in het schooljaar 2022-2023. Het betreft in dat geval de boeken Kinderjaren – Jona Oberski (niveau 2), Confrontaties – Simone Atangana Bekono (niveau 3) en De prijs van de zee – Erich Zielinski (niveau 3).

SE-2b

Tijdens dit schriftelijke schoolexamen beantwoordt de kandidaat vragen over de Nederlandse literatuur. De kandidaat toont dat hij literaire tekstsoorten kan herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen kan hanteren in de interpretatie van literaire teksten.

Verder kan de kandidaat:

- adolescentenliteratuur en (eenvoudige) volwassenenliteratuur interpreterend, kritisch en reflecterend lezen;
- causale verbanden leggen op het niveau van handelingen van personages en de gebeurtenissen;
- expliciete doelen en motieven van personages opmerken;
- impliciete doelen en motieven van personages benoemen;
- betekenis geven aan symbolen;
- aangeven welke vraagstukken centraal staan en de hoofdgedachte of boodschap van de tekst weergeven;

- de tekst plaatsen in de (historische) context;
- de tekst evalueren met morele en cognitieve argumenten;
- uiteenzetten tot welke inzichten de tekst heeft geleid;
- interesses in bepaalde vraagstukken motiveren;
- de persoonlijke literaire smaak en ontwikkeling beschrijven.

Uitgangspunt voor het schoolexamen is een lijst van literaire werken die door de kandidaat is opgesteld. Op deze lijst worden ook de drie boeken vermeld die gelezen zijn in havo 4. De examinerator bepaalt of de lijst acceptabel is. Tijdens het schoolexamen kunnen ook hoofdzaken uit de literaire theorie, zoals die zijn behandeld tijdens de lessen, aan bod komen. Datzelfde geldt voor in de les behandelde secundaire literatuur.

- a. De lijst bevat minimaal vijf van oorsprong Nederlandstalige werken.
- b. De onder punt a. genoemde lijst bevat: De dood van Murat Idrissi van Tommy Wieringa.
- c. De onder punt a. genoemde lijst bevat: De roep van de troepiaal van Jacques Thönissen en minimaal één ander Caribisch werk.
- d. Aan elk boek van de lijst is een niveau gekoppeld. Zie hiervoor de keuzelijsten van Nederlandse en Caribische boeken die zijn opgenomen in de syllabus literatuur. De optelsom van de niveaus per boek is samen met de gelezen boeken van SE2a minimaal 20 punten.
- e. De drie boeken die gelezen zijn in havo 4 of vwo 5 worden apart op de lijst vermeld.

De getypte en geprinte lijst dient uiterlijk **vrijdag 13 december 2024, 12:30 uur** bij de examinerator te worden ingeleverd. Indien de lijst niet tijdig wordt ingeleverd, wordt (een gedeelte van) de lijst vervangen door werken die door de sectie Nederlands zijn bepaald.

Bij afwezigheid van de examinerator dient de kandidaat, onder voorbehoud, het uitgeprinte artikel bij de conrector van de examenklassen in te leveren.

Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (géén correctievloeistof), kladpapier, woordenboeken.

SE-3

De roostermaker formeert in samenspraak met de examinerator groepen van in principe zes debattanten. Afhankelijk van het aantal leerlingen in een klas, kunnen ook groepen van vijf kandidaten geformeerd worden. Elke groep kiest vervolgens een debatstelling die voldoet aan de volgende drie eisen: de stelling houdt een beleidswijziging in; de stelling is duidelijk; de stelling is controversieel. De debatstelling moet worden goedgekeurd door de examinerator.

De debattant bereidt zich voor op het debat door bronnen te raadplegen en voor- en tegenargumenten te verzamelen. Pas bij aanvang van het debat maakt de examinerator bekend wie de rollen van voor- en tegenstanders spelen. Vooraf is ook nog niet bekend welke leerlingen een trio of duo vormen. Elke debattant ontvangt bij aanvang van het debat een blanco blaadje om aantekeningen te maken. Het is niet toegestaan vooraf gemaakte aantekeningen te raadplegen tijdens het debat. Voorafgaand aan het debat mogen de trio's en duo's nog kort met elkaar afstemmen. Hierbij mogen geen aantekeningen worden overgeschreven op het blanco blaadje.

Iedere debattant wordt door twee docenten (examinerator en gecommitteerde) beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier. De cijfers zijn individueel.

De opbouw van het debat is als volgt:

Opzetbeurt voorstanders	(4 min.; 3 min.)*
Opzetbeurt tegenstanders	(3 min.; 2,5 min.)
Time out	(2 min.)
Verweerbeurt voorstanders	(2 min.; 2 min.)
Verweerbeurt tegenstanders	(2 min.; 2 min.)
Vrije ronde	(4 min.)

Time out (2 min.)

Slotbeurt tegenstanders (1 min.)

Slotbeurt voorstanders (1 min.)

*Tussen haakjes staat de spreektijd per onderdeel vermeld voor een team van drie, respectievelijk twee debattanten.

De kandidaat kan:

- informatie verzamelen en argumenten voor of tegen een bepaald standpunt presenteren;
- de argumenten ondersteunen met uitleg en voorbeelden;
- argumenten van tegenstanders weerleggen;
- langere stukken tekst produceren in een normaal tempo; hoewel er tijdens het zoeken naar patronen en uitdrukkingen, aarzelingen voorkomen, zijn er weinig, overigens niet storende pauzes;
- gebruik maken van middelen voor tekstcohesie (bijvoorbeeld signaal- en verbindingswoorden) om uitingen te verbinden tot een heldere, samenhangende tekst;
- het publiek de opbouw en structuur duidelijk maken en volgt deze ook.

De definitieve debatstelling dient uiterlijk **vrijdag 21 februari 2025**, 12:30 uur bij de examinator ingeleverd te worden. Indien de debatstelling niet tijdig wordt ingeleverd, wordt de kandidaat getoetst aan de hand van een debatstelling die door de sectie Nederlands is uitgekozen.

Het debat wordt beoordeeld op:

- inhoud (met name de helderheid, kracht, volledigheid en opbouw van de argumentatie), interactie en samenwerking;
- houding en expressie en
- taalgebruik (met name lexicon en woordgebruik, grammaticale correctheid, interactie, vloeiendheid, coherentie en uitspraak).

Indien een kandidaat het SE mist, dan wordt het SE ingehaald met andere kandidaten die het SE gemist hebben. Deze kunnen uit andere klassen komen. De debatstelling voor deze groep wordt bepaald door de sectie Nederlands.

Hulpmiddelen: geen

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025: *Nederlands*

(Instromers uit VWO-4 of andere scholen)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Schrijfvaardigheid	C + D	3x	Schriftelijk (digitaal)	180	Ja
SE2	Literatuur	E	3x	Schriftelijk	120	Nee
SE3	Spreekvaardigheid	B + D	2x	Debat	30	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{3*SE1 + 3*SE2 + 2*SE3}{8}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

De kandidaat dient tijdens het schoolexamen een betoog in het Nederlands te schrijven met behulp van informatie uit een documentatiemap. De definitieve documentatiemap, samengesteld door de leerling, dient uiterlijk **vrijdag 18 oktober 2024 om 23:59 uur** digitaal ingeleverd te zijn via Magister. De map mag niet op papier ingeleverd worden en ook niet per e-mail. Deze documentatiemap telt mee als handelingsonderdeel.

Het betoog wordt beoordeeld op formele indeling, inhoud en taalgebruik. De documentatiemap telt mee als handelingsonderdeel.

De kandidaat mag tijdens het schoolexamen gebruikmaken van zelf meegebrachte, meerdelige en meertalige woordenboeken. Uiterlijk een week voor het SE krijgt de leerling een nieuwe documentatiemap uitgereikt door de examinator.

De kandidaat:

- kan ten behoeve van een gedocumenteerd betoog: (domein C)
 - o relevante informatie verzamelen en verwerken;
 - o deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek, tekstsoort en conventies voor geschreven taal;
 - o concepten van de tekst reviseren op basis van geleverd commentaar.
- kan een betoog: (domein D)
 - o zelf opzetten en schriftelijk presenteren;

(College voor Toetsen en Examens)
- kan vanuit een gegeven standpunt een betoog schrijven waarbij argumenten worden uitgewerkt en daarbij redenen worden aangegeven voor of tegen het standpunt;
- kan een logische en consequente gedachtelijn opschrijven met hier en daar een niet hinderlijk zijspoor. Relaties als oorzaak en gevolg, voor- en nadelen, overeenkomst en vergelijking, zijn duidelijk aangegeven. Het verband tussen zinnen en zinsdelen in samengestelde zinnen is over het algemeen goed aangegeven door het gebruik van juiste verwijs- en verbindingswoorden. Alinea's zijn verbonden tot een coherent betoog;
- brengt variatie in woordgebruik aan om herhaling te voorkomen. De woordkeuze is meestal adequaat, er wordt slechts een enkele fout gemaakt;
- geeft een heldere structuur aan de tekst, gebruikt witregels, marges en (eventueel) kopjes. Stemt de lay-out af op doel en publiek;
- toont een betrekkelijk grote beheersing van de grammatica. Incidentele vergissingen, niet-stelselmatige fouten en kleine onvolkomenheden in de zinsstructuur kunnen nog voorkomen.

- kan informatie selecteren en zodanig ordenen en weergeven ten behoeve van het schrijven van het betoog.

(‘Referentiekader doorlopende leerlijnen taal en rekenen’)

Let op: er is een voorwaarde aan deelname voor de herkansing van dit SE:

De kandidaat moet de individuele documentatiemap uiterlijk **vrijdag 18 oktober 2024** 23:59 uur digitaal ingeleverd hebben via Magister. De map mag niet op papier ingeleverd worden en ook niet per e-mail.

Het tijdig inleveren van een correcte map is de voorwaarde om te mogen deelnemen aan de herkansing van SE1b Nederlands Schrijfvaardigheid.

Dit schriftelijk SE wordt onder voorbehoud digitaal afgenomen. De herkansing wordt niet digitaal afgenomen.

Hulpmiddelen: documentatiemap, schrijfmateriaal, kladpapier en woordenboek(en)

SE-2

Tijdens dit schriftelijke schoolexamen beantwoordt de kandidaat vragen over de Nederlandse literatuur. De kandidaat toont dat hij literaire tekstsoorten kan herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen kan hanteren in de interpretatie van literaire teksten. Verder kan de kandidaat:

- adolescentenliteratuur en (eenvoudige) volwassenenliteratuur interpreterend, kritisch en reflecterend lezen;
- causale verbanden leggen op het niveau van handelingen van personages en de gebeurtenissen;
- expliciete doelen en motieven van personages opmerken;
- impliciete doelen en motieven van personages benoemen;
- betekenis geven aan symbolen;
- aangeven welke vraagstukken centraal staan en de hoofdgedachte of boodschap van de tekst weergeven;
- de tekst plaatsen in de (historische) context;
- de tekst evalueren met morele en cognitieve argumenten;
- uiteenzetten tot welke inzichten de tekst heeft geleid;
- interesses in bepaalde vraagstukken motiveren;
- de persoonlijke literaire smaak en ontwikkeling beschrijven.

Uitgangspunt voor het schoolexamen is een lijst van acht literaire werken die door de kandidaat is opgesteld. De examinator bepaalt of de lijst acceptabel is. Tijdens het schoolexamen kunnen ook hoofdzaken uit de literaire theorie, zoals die zijn behandeld tijdens de lessen, aan bod komen. Datzelfde geldt voor in de les behandelde secundaire literatuur.

- f. De lijst bevat minimaal acht van oorsprong Nederlandstalige werken.
- g. De onder punt a. genoemde lijst bevat: *De dood van Murat Idrissi* van Tommy Wieringa.
- h. De onder punt a. genoemde lijst bevat: *De roep van de troepiaal* van Jacques Thönissen en minimaal één ander Caribisch werk.
- i. Aan elk boek van de lijst is een niveau gekoppeld. Zie hiervoor de keuzelijsten van Nederlandse en Caribische boeken die zijn opgenomen in de syllabus literatuur. De optelsom van de niveaus per boek is samen minimaal 20 punten.

De geprinte en getypte lijst dient uiterlijk **vrijdag 13 december 2024, 12:30 uur** bij de examinator te worden ingeleverd. Indien de lijst niet tijdig wordt ingeleverd, wordt (een gedeelte van) de lijst vervangen door werken die door de sectie Nederlands zijn bepaald. Bij afwezigheid van de examinator dient de kandidaat, onder voorbehoud, het uitgeprinte artikel bij de conrector van de examenklassen in te leveren.

Hulpmiddelen: woordenboek(en)

SE-3 – zie de leerstofomschrijving bij de reguliere kandidaten

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025: *Papiamento*

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Literatura	B2	2x	Schriftelijk	120	Nee
SE2	Habilidad di skirbi	B2	1x	Schriftelijk (digitaal)	150	Ja
SE3	Habilidad di papia y combersa	B2	1x	Mondeling	15	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{2*SE1+SE2+SE3}{4}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

Het schriftelijk schoolonderzoek duurt 120 minuten.

De toets bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Literatuur wetenschap
2. Geschiedenis van de literatuur van Nanzi in de context van lokale en regionale literatuurontwikkeling
3. 4 literaire werken, te noemen:
 - E barbulet preto y otro cuentanan Arubiano
 - Drama Real
 - Mi negrita, mi ruman
 - Nos no ta hende mas

Genoemde literaire werken bestaan uit: 2 roman, 1 verhalenbundel, 1 theater-werk.

Aan de kandidaat worden vragen gesteld die betrekking hebben op:

1. Het thema, de motieven, de titel, (eventueel de ondertitel), het motto, de plaats van handeling, de tijd en ruimte en de personages in het literaire werk
2. De auteur van het literaire werk
3. Het literair-historisch perspectief van het literaire werk
4. Het genre van het literaire werk
5. De vorm en inhoud van het literaire werk
6. De literatuurgeschiedenis van personage Nanzi
7. Literaire termen
8. Literatuur geschiedenis

Het SE wordt beantwoord in het Papiamento, maar het gebruik van Nederlandse woorden is ook toegestaan.

ERK Niveau: B2

Hulpmiddelen: woordenboek

SE-2

De schriftelijke toets wordt afgenomen in 150 minuten. Deze toets betreft schrijfvaardigheid en argumentatieve vaardigheden.

De kandidaat dient tijdens het schoolexamen een betoog in het Papiaments te schrijven. Het betoog wordt beoordeeld op formele indeling en structuur, inhoud, taalgebruik, grammatica, spelling en netheid. De kandidaat mag tijdens het schoolexamen gebruik maken van zelf meegebrachte, meerdelige en meertalige woordenboeken.

De kandidaat krijgt een drietal korte teksten aangeboden waaruit zij/hij één kiest. Aan de hand van de inhoud van de gekozen schrijft de kandidaat een gedocumenteerde tekst, waarvan tekstsoort, doel en publiek gegeven worden. De kandidaat schrijft en betoog aan de hand van verstrekte informatie en maakt hierbij eventueel beroep op eigen kennis en ervaringen met het onderwerp.

Over het algemeen geldt dat in een betoog de mening van de schrijver wordt verdedigd en onderbouwd met argumenten. Het belangrijkste doel van een betoog is dan ook om te overtuigen. De mening van de schrijver, oftewel het standpunt kan worden onderbouwd met zowel feitelijke als niet-feitelijke argumenten. De argumenten, redeneringen en informatie-elementen dienen duidelijk, relevant en op Havo-niveau te zijn.

ERK Niveau: B2

Dit schriftelijk SE wordt onder voorbehoud digitaal afgenomen. De herkansing wordt niet digitaal afgenomen.

Hulpmiddelen: woordenboek

SE-3

Het onderwerp is gekoppeld aan een artikel dat de kandidaat zelf heeft uitgekozen en voorbereid. Het onderwerp/artikel voldoet aan de volgende eisen:

- relevant onderzoek;
- omvang 1000–1200 woorden;
- afkomstig uit een tijdschrift, krant of internetsite van de maanden mei 2022 t/m januari 2024 op HAVO-niveau;
- het onderwerp/artikel moet goedgekeurd worden door de examinerator.

Tijdens het S.E.:

- houdt de kandidaat een mondelinge presentatie van het onderwerp volgens een van tevoren afgesproken structuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van een Powerpoint-slideshow, bestaande uit 8-10 slides. Tijdens het voorbereiden van Powerpoint-slideshow kan de kandidaat gebruik maken van een woordenboek naar keuze. De presentatie gebeurt in het Papiaments. Tijdsduur is 7 minuten;
- beantwoordt de kandidaat vragen die het onderwerp/artikel als uitgangspunt hebben;
- beantwoordt de kandidaat vragen van een alledaags karakter.

Bij de beoordeling wordt gelet op inhoud, taal- en woordgebruik, grammaticale correctheid, interactie, vloeiendheid bij het spreken, coherentie en uitspraak.

Het onderwerp/artikel moet uiterlijk **10 februari 2025** via de Classroom ingeleverd zijn bij de examinerator.

ERK Niveau: B2

Indien het onderwerp en artikel niet tijdig wordt ingeleverd, wordt de kandidaat verwezen naar de 'Kleine Commissie'. In geval van nalatigheid kan de leerling een '1' worden toegekend

Hulpmiddelen: -

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025: Spaans

(reguliere en biskandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
CP '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
CP3	PTA spreekvaardigheid (spv)	A, C	1x	Mondeling	15	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Literatuur (lit)	A,F	2x	Schriftelijk	120	Nee
SE2	Kijk- en luistervaardigheid (klv)	A, B	1x	Digitaal	60	Nee
SE3	Schrijfvaardigheid (sfv)	D, E	2x	Schriftelijk (digitaal)	120	Nee

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{1*PTA+2*SE1b+1*SE2+2*SE3}{6}$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

De examenkandidaat wordt getoetst aan de hand van een literatuurlijst die door de sectie Spaans wordt samengesteld.

De literatuurlijst voldoet aan de volgende punten:

1. De lijst bestaat uit Spaanse en Spaans-Amerikaanse schrijvers.
2. De literatuurlijst is opgedeeld in 2 categorieën, namelijk "Literatura española" en "Literatura hispanoamericana".
3. Tenminste 1 boek van beide categorieën moet op de lijst staan.
4. In totaal dienen 4 (vier) werken gelezen en voorbereid worden.
5. De kandidaat dient alleen de werken te kiezen uit de door de sectie opgestelde literatuurlijst.

Het SE Literatuur moet in het Spaans beantwoord worden.

Hulpmiddelen: woordenboek

SE-2

De kandidaat beantwoordt de vragen van de toets in digitaal formaat (voorzien door de CITO). Er mogen tijdens deze toets géén aantekeningen gemaakt worden.

** Kijk- en luistervaardigheid afhankelijk van CITO: **21 januari 2024** (onder voorbehoud).

Hulpmiddelen: geen (eigen oordopjes meenemen)

SE-3

Op grond van een gegeven casus, die in het Spaans gesteld is, schrijft de kandidaat een e-mail of blog in correct Spaans.

De lengte dient tussen 175 en 200 woorden te zijn. Bij de beoordeling wordt o.a. gelet op lengte, inhoud, grammatica, toon, stijl en netheid. De kandidaat mag gebruik maken van eigen woordenboeken, maximaal drie uit de reeks Ned.-Ned., Spaans-Ned., Ned.-Spaans, Spaans-Spaans, Spaans-thuis taal, thuis taal-Spaans.

Niveau ERK: B1

Te raadplegen studiemateriaal:

- ELE Vocabulario Nivel B1
- ELE Grammatica B1
- ELE Escritura Nivel A2/B1

Dit schriftelijk SE wordt onder voorbehoud digitaal afgenomen. De herkansing wordt niet digitaal afgenomen.

Hulpmiddelen: maximaal 3 woordenboeken

PTA (Spreekvaardigheid)

Het SE gedeelte Spreekvaardigheid is reeds in HAVO-4 afgerond.

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025: Spaans

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
inhaal	PTA spreekvaardigheid (spv)	A,C	1x	Mondeling	15	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Literatuur (lit)	A,F	2x	Schriftelijk	120	Nee
SE2	Kijk- en luistervaardigheid (klv)	A, B	1x	Digitaal	60	Nee
SE3	Schrijfvaardigheid (sfv)	D, E	2x	Schriftelijk (digitaal)	120	Nee

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{1*PTA+2*SE1b+1*SE2+2*SE3}{6}$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

Deel-SE (PTA)

Boek: ELE Vocabulario Nivel B1 / ELE Gramática Nivel B1

Hulpmiddelen: geen

SE1 t/m SE3

Voor de leerstofomschrijving van SE1 t/m SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere- en biskandidaten

HAVO 5: SE Literatura 2024 - 2025

Elegir 4 libros de las siguientes listas.

Lista de Literatura española:

Autor:

- Cela, Camilo José
- Marsé, Juan
- Mihura, Miguel
- Unamuno, Miguel

Título:

- La familia de Pascual Duarte
- La casa de verano
- Maribel y la extraña familia
- Abel Sánchez

Lista de Literatura hispanoamericana:

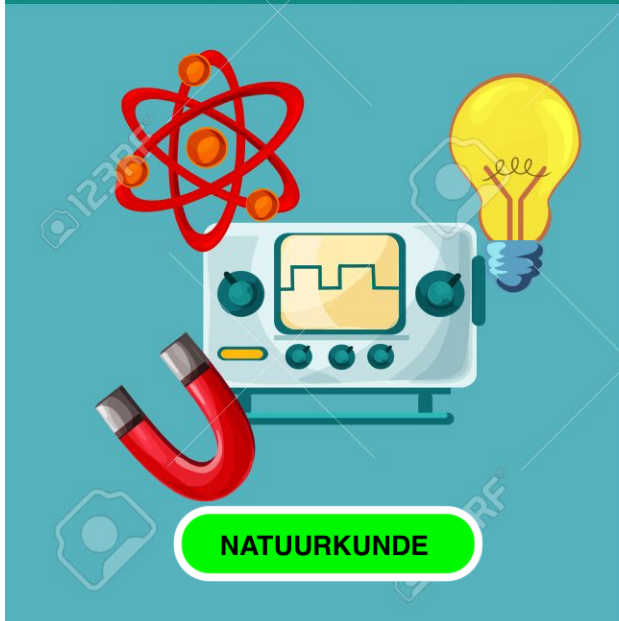
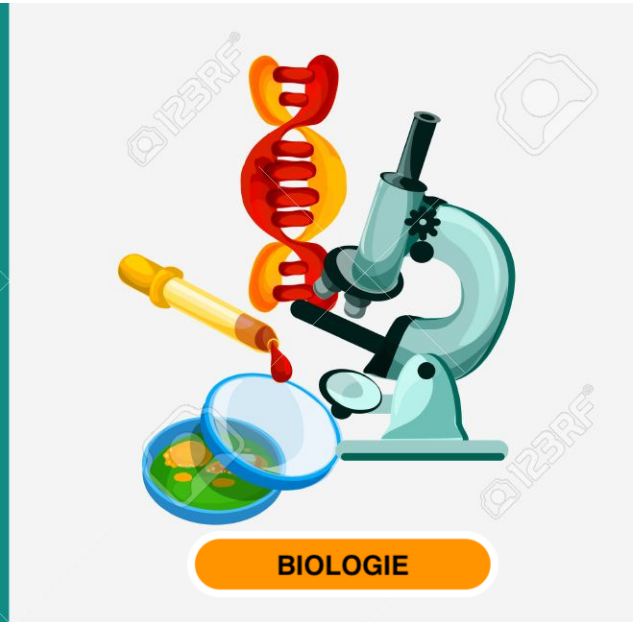
Autor:

- Esquivel, Laura
- Fuentes, Carlos
- García Márquez, Gabriel
- Márquez, Moncho

Título:

- Como agua para chocolate
- Aura
- Crónica de una muerte anunciada
- La última rosa

DE EXACTE VAKKEN

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Biologie*

(Reguliere en biskandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
CP3	Natuurwetenschappelijk Onderzoek (PO)	E3	1x	Practisch	Nvt	Nee
CP4	Genetica en Evolutie	E4, F1, F2	2x	Schriftelijk	90	Nee
CP5	Regeling & Waarneming en Gedrag	B4, B6, B7	2x	Schriftelijk	90	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Algemeen	B,D,E	5x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Ecologie	A,B,C,D,E,F	5x	Praktisch	100+20*	Nee
SE3	Menskunde	A,B,C,D,F	5x	Schriftelijk	120	Nee

**SE2: 100 min toets en 20 min voor o.a. de opzet en het opruimen van materialen. Na de eerste zitting gaan leerlingen in quarantaine. Leerlingen van alle zittingen moeten 30 min voor de aangegeven starttijd aanwezig zijn. Nadat de quarantaine is opgeheven is het niet meer mogelijk deel te nemen aan het SE.*

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) =
$$\frac{CP3+2*CP4+2*CP5+5*SE1+5*SE2+5*SE3}{20}$$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1a
Boek: Biologie voor jou Boek 4: T1 Inleiding in de biologie (bs 1, 2) Boek 4: T2 Voortplanting Boek 5: T9 DNA + aantekeningen/ dictaten
Hulpmiddelen: Binas 7e druk, gewone rekenmachine, woordenboek NE-TT en TT-NE en géén correctievloeistof
SE-2
Boek: Biologie voor jou Boek 4: T1 Inleiding in de biologie (bs 3, 4 en 5) Boek 4: T7 Ecologie Boek 5: T8 Stofwisseling in de cel Boek 5: T14 Samenhang in de biologie (bs 1, bs 2 pagina 183, bs 4 + bs 5) + Alle preparaten die in de klas worden gemaakt, histologische preparaten van bladeren, knolletjesbacteriën, algen en wieren. + aantekeningen en dictaten
Hulpmiddelen: Binas 7e druk, gewone rekenmachine, woordenboek NE-TT en TT-NE en géén correctievloeistof

SE-3

Boek: Biologie voor jouw

Boed 5: T3 Vertering (alleen experiment enzymen wordt getoetst bij SE3)

Boek 5: T4 Transport

Boek 5: T5 Gaswisseling en uitscheiding

Boek 5: T6 Afweer

Boek 5: T7 Samenhang (bs 3)

+ aantekeningen en dictaten

Hulpmiddelen:

Binas 7e druk, gewone rekenmachine, woordenboek NE-TT en TT-NE en géén correctievloeistof

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Biologie*

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
inhaal	Natuurwetenschappelijk Onderzoek (PO), Genetica, Evolutie, Gedrag, Regeling en waarneming	B4, B6, B7, E3, E4, F1, F2,	1x	Schriftelijk	120	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Algemeen	B,D,E	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Ecologie	A,B,C,D,E,F	1x	Praktisch	100+20*	Nee
SE3	Menskunde	A,B,C,D,F	1x	Schriftelijk	120	Nee
<i>*SE2: 100 min toets en 20 min voor o.a. de opzet en het opruimen van materialen. Na de eerste zitting gaan leerlingen in quarantaine. Leerlingen van alle zittingen moeten 30 min voor de aangegeven starttijd aanwezig zijn. Nadat de quarantaine is opgeheven is het niet meer mogelijk deel te nemen aan het SE.</i>						
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{deelSE+SE1+SE2+E3}{4}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

Deel-SE
Boek: Biologie voor jouw
Boek 4: T1 BS6 Natuurwetenschappelijk onderzoek Boek 4: T3 Genetica Boek 4: T4 Evolutie Boek 4: T5 Regeling Boek 4: T6 Waarneming en gedrag
+ aantekeningen en dictaten
Het deel-SE bestaat uit één toets die de hierboven beschreven thema's omvat.
Hulpmiddelen: Binas 7e druk,, gewone rekenmachine, woordenboek NE-TT en TT-NE en géén correctievloeistof
SE1 t/m SE3
Voor de leerstofomschrijving van SE1 t/m SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere- en biskandidaten

SCHOOLEXAMEN HAVO 2023 – 2024: *Informatica*

(reguliere en biskandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
CP 5	PO C# Verslag	D,J	1x	Digitaal	60	Nee
CP 6	PO C# Code	D,J		Digitaal	60	Nee
<i>NB: (CP5 + CP6) / 2 = H4</i>						
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Fundament 2019 Kernprogramma Module C1-2, C3 (is B2), C4, C5	C	1x	Digitaal	60	Ja
SE2	Fundament 2019 Kernprogramma Module E1, E2	E	1x	Digitaal	60	Ja
SE3	Fundament 2019 Kernprogramma Module F1, F2, F3 Fundament 2019- Keuzethema's Instruct Module I1 & L1	F,I,L	1x	Digitaal	60	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{H4 + SE1 + SE2 + SE3}{4}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1a
<p>C1-2 De leerling kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het onderscheid uitleggen tussen gegevens en informatie, • in een context voorbeelden van gegevens- en van informatieverwerking geven, • in een context doelstellingen van gegevensverwerking noemen, • bij een gegeven doelstelling en in een gegeven context beargumenteren welke informatie noodzakelijk is om de doelstelling te realiseren, • bij informatie bepalen welke gegevens noodzakelijk zijn om deze informatie te produceren, • beoordelen of uit een verzameling gegevens bepaalde informatie betrokken kan worden, • identificeren welke gegevens in een bepaalde context geregistreerd kunnen worden en in welke informatie daarmee geproduceerd kan worden. <p>C-3 (is B2) De leerling:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. maakt kennis met datastructuren, zoals lijsten, verzamelingen, stack, queue en binary tree (VWO). 2. weet wat de verschillende eigenschappen van deze datastructuren zijn. 3. kan met deze datastructuren programmeren in een programmeertaal zoals Python, C# of PHP. 4. weet welke datastructuur in een bepaalde situatie het beste te gebruiken is. <p>C4 leerling kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standaardrepresentaties beschrijven van getallen, kleuren, geluidsfragmenten en (bewegende) beelden,

- Getallen en getalbewerkingen in decimaal, binair en hexadecimaal uitwerken en aan elkaar verbinden,
- Van een type gegevens ten minste twee verschillende representaties, tegen elkaar afwegen,
- De rol van compressie bij het digitaal opslaan van grote hoeveelheden gegevens uitleggen.

C5 De leerling kan:

- Omgaan met (potentieel) grote verzamelingen gestructureerde data, waarbij databases een rol spelen en eenvoudige oplossingen, zoals spreadsheets, niet toereikend zijn.
- Zoekvragen formuleren om uit een verzameling gestructureerde data de relevante gegevens te halen om daarmee informatie te produceren.
- Werken met gegevensverzamelingen met meer dan één tabel.

Hulpmiddelen: Woordenboeken, gewone rekenmachine

SE-2

E1 De leerling kan:

- De architectuur van digitale artefacten uitleggen in termen van drie lagen:
 - Fysieke laag
 - Logische laag
 - Toepassingenlaag,
- Beschrijven welke diensten de fysieke laag levert aan de logische laag,
- Beschrijven welke diensten de logische laag levert aan de toepassingen laag,
- Identificeren welke diensten die door een architectuurelement geleverd worden, noodzakelijk zijn voor bepaalde toepassingen,
- Identificeren welke architectuurelementen en componenten bepalend zijn voor de snelheid van bepaalde toepassingen.

E2 De leerling kan:

- Enkele securitybedreigingen benoemen en in verband brengen met de drie beveiligingsaspecten vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid,
- Hierbij ook technische maatregelen benoemen,
- Uitleggen dat het mogelijk is om een laag uit het drielagenmodel te bypassen en welke consequenties dit heeft voor de ontwikkeling van een digitaal artefact,
- Uitleggen dat hierdoor serieuze bedreigingen kunnen ontstaan voor de security van een digitaal artefact,
- Principes van cryptografische maatregelen uitleggen en voorbeelden van zulke maatregelen geven.

Hulpmiddelen: Woordenboeken, gewone rekenmachine

SE-3

F1 De leerling kan:

- heuristieken voor interfaceontwerp gebruiken,
- deze heuristieken gebruiken om de gebruikersinterface van een gegeven digitaal artefact te evalueren,
- deze heuristieken, of andere principes van goed ontwerp, toepassen bij ontwerp en ontwikkeling van de gebruikersinterface van digitale artefacten.

F2-3 De leerling kan:

- de relatie tussen ICT en de maatschappij beschrijven en invloed hiervan aangeven.
- nadenken over ICT en de aspecten van ICT beschrijven,
- de verschillen tussen de pessimisten en optimisten beschrijven
- de ontwikkelingen van kunstmatige intelligentie beschrijven en toepassen op de huidige samenleving.
- de termen **Utopie** en **Distopie** beschrijven en toepassen.
- het begrip de **menselijke maat** beschrijven en toepassen.
- de goede en slechte kanten van techniek beschrijven.

- de ethische regels, privacy gevolgen interpreteren en beschrijven
- de begrippen autonomie en vertrouwen uitleggen en toepassen.

I1 De leerling kan:

- het begrip kunstmatige intelligentie in eigen woorden beschrijven.
- de (tijdlijn) geschiedenis en ontwikkelingen naar de huidige stand van AI
- de begrippen sterke en zwakke kunstmatige intelligentie in eigenwoorden beschrijven
- het verschil herkennen tussen sterke en zwakke intelligentie uitleggen
- uitleggen wanneer iets intelligent is
- de gevaren van kunstmatige intelligentie in eigenwoorden beschrijven
- het reguleren van robots in eigenwoorden uitleggen.
- kenmerken voor AI herkennen, toepassen en beschrijven
- expertsystemen beschrijven
- expertsystemen herkennen en onderscheiden van AI
- de termen logische deductie en inductie in eigenwoorden uitleggen
- de termen logische deductie en inductie toepassen en erkennen
- in eigenwoorden uitleggen wat een multi-agentsysteem is
- de verschillende kenmerken van een multi-agentsysteem uitleggen
- de speltheorie uitleggen
- zwermintelligentie uitleggen en herkennen
- de verschillende categorieën van machine learning in eigenwoorden beschrijven
- de werking van neurale netwerk uitleggen
- werken met de basis begrippen van de Formele logica
- werken met eenvoudige voorbeelden van propositielogica
- werken met eenvoudige voorbeelden van predicaatlogica
- eenvoudige voorbeelden van Bayesiaanse kanstheorie toepassen
- eenvoudige voorbeelden van Bayesiaanse netwerken toepassen
- eenvoudige voorbeelden van Beslistheorie toepassen

L1 De leerling kan:

- de verschillende netwerk typologieën beschrijven
- de verschillende componenten van een netwerk beschrijven
- een netwerk opbouwen uit verschillende componenten
- de verschillende protocollen beschrijven
- de verschillende protocollen toepassen
- in eigenwoorden de werking van de verschillende netwerk componenten uitleggen
- in eigenwoorden de functie van de verschillende protocollen uitleggen
- simpele netwerk problemen oplossen

Hulpmiddelen: Woordenboeken, gewone rekenmachine

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Informatica*

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 of VWO-5 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
inhaal	PO C# Verslag PO C# Code	A, B, C, D	1x	Digitaal	N.v.t.	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Fundament 2019 Kernprogramma Module C1 t/m 5	C	1x	Digitaal	60	Ja
SE2	Fundament 2019 Kernprogramma Module E	E	1x	Digitaal	60	Ja
SE3	Fundament 2019 Kernprogramma Module F1-3 Fundament 2019- Keuzethema's Instruct Module I1 & L1	F,I,L	1x	Digitaal	60	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{H4 + SE1 + SE2 + SE3}{4}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

Deel-SE
Dit examenjaar zijn er geen zij-instromers die het deel-SE moeten inhalen.
Hulpmiddelen: n.v.t.

SE1 t/m SE3
Voor de leerstofomschrijving van SE1 t/m SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere- en biskandidaten

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Natuurkunde*

(reguliere en biskandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
CP5	Practicum (PSE)	A, I1, I2, I3	1x	Praktisch	90	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Pulsar Hoofdstuk 1, 2, 7, 8, 11 Samengevat Hoofdstuk 3, 4, 5	A, C1, C2	2x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Pulsar Hoofdstuk 3, 9, 10, 12, 13, 14 Samengevat Hoofdstuk 1, 2, 6, 8	A, B2, D1, G1	2x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Pulsar Hoofdstuk 5, 12, 13, 15 Samengevat Hoofdstuk 1, 6, 7	A, B1, D1, D2, E1, E2*, F*	2x	Schriftelijk	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{1*PSE+2*SE1+2*SE2+2*SE3}{7}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1a

H1 en H2 Eenparige beweging, (eenparig) versnelde beweging, snelheid, versnelling, plaatsgrafieken, snelheidsgrafieken, cirkelbeweging, vrije val, videometen, significante cijfers.

H7 Eerste en tweede wet van Newton, weerstand en beweging, zwaartekracht, massa, dichtheid.
H8 Energiesoorten, energie-omzetting en warmte, arbeid en beweging, vermogen, rendement van energie-omzettingen, stookwaarde, snelheid en weerstand.

H11 Vectorbegrip, evenwicht van krachten, krachten samenstellen met parallellogrammethode, krachten ontbinden, krachten op een helling, schuifweerstand, zwaartepunt, hefboomregel.

Samengevat H3, 4, 5: ter ondersteuning van de eerder genoemde Pulsar hoofdstukken.

Hulpmiddelen:

Binas 7e druk,, gewone rekenmachine, woordenboek en géén correctievloeistof

SE-2

H3 en H9 Lading, spanning, stroom, elektrische energie, spanningsbronnen, ampèremeter en voltmeter, geleidbaarheid en weerstand, , wet van Ohm, energie en vermogen, opwekking van elektriciteit, generator, transformator, huisinstallatie, veiligheid, soortelijke weerstand, soorten weerstanden (PTC, NTC, LDR, schuifweerstand, diode), eigenschappen van serie- en parallelschakeling.

H10 Radioactiviteit, α - , β - , γ - , röntgenstraling, achtergrondstraling, ioniserend en doordringend vermogen, halveringsdikte, activiteit, halveringstijd, bouw van atoomkernen, isotopen, vervalvergelijkingen, detectie van straling, besmetting en bestraling, stralingsdosis en dosisequivalent.

H12 Deeltjesmodel, temperatuur, dichtheid, warmtetransport (geleiding, stroming, straling), isolatie, warmtestroom, warmtegeleidingscoëfficiënt, warmte-uitwisseling, soortelijke warmte, elektrische geleiding, trekspanning, rek, elastische en plastische vervorming, elasticiteitsmodulus.

H13 Kunststoffen, plastic, thermoharders en thermoplasten, PVC, koolstof (grafiet, diamant, buckyball, grafeen), nanobuisjes, metalen, halfgeleiders (p-type en n-type), led-lampen, zonnecellen, technisch ontwerpen.

H14 Radiogolven, AM- en FM-modulatie, bandbreedte, kanaalscheiding, mobiele telefonie, digitaliseren, ultrasoon geluid, echografie, fotonbegrip, röntgenfoto, CT-scan, MRI-scan, nucleaire diagnostiek, tracer.

Samengevat H1, 2, 6, 8: ter ondersteuning van de eerder genoemde Pulsar hoofdstukken.

Hulpmiddelen:

Binas 7e druk,, gewone rekenmachine, woordenboek en géén correctievloeistof

SE-3

H5 Trilling, trillingstijd, frequentie, oscilloscoop, wet van Hooke, massa-veersysteem, resonantie, transversale en longitudinale golven (lopend en staand), golflengte, golfsnelheid, grond- en boventonen bij snaar- en blaasinstrumenten, interferentie.

H12 Deeltjesmodel, temperatuur, dichtheid, warmtetransport (geleiding, stroming, straling), isolatie, warmtestroom, warmtegeleidingscoëfficiënt, warmte-uitwisseling, soortelijke warmte, elektrische geleiding, trekspanning, rek, elastische en plastische vervorming, elasticiteitsmodulus.

H13 Kunststoffen, plastic, thermoharders en thermoplasten, PVC, koolstof (grafiet, diamant, buckyball, grafeen), nanobuisjes, metalen, halfgeleiders (p-type en n-type), led-lampen, zonnecellen, technisch ontwerpen.

H15 Absorptie- en emissiespectrum, telescopen, de maan, satellieten, cirkelbeweging, baansnelheid, middelpuntzoekende kracht, gravitatiekracht, geocentrisch en heliocentrisch wereldbeeld, zonnestelsel, planeten, de zon, de melkweg, Dopplereffect, Hubble-diagram, leeftijd van het heelal.

Samengevat H1, 6, 7: ter ondersteuning van de eerder genoemde Pulsar hoofdstukken.

Hulpmiddelen:

Binas 7e druk,, gewone rekenmachine, woordenboek en géén correctievloeistof

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Natuurkunde*

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 of VWO-5 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
inhaal	Practicum (PSE)	A, I1, I2, I3	1x	Praktisch	90	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Pulsar Hoofdstuk 1, 2, 7, 8, 11 Samengevat Hoofdstuk 3, 4, 5	A, C1, C2	2x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Pulsar Hoofdstuk 3, 9, 10, 12, 13, 14 Samengevat Hoofdstuk 1, 2, 6, 8	A, B2, D1, G1	2x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Pulsar Hoofdstuk 5, 12, 13, 15 Samengevat Hoofdstuk 1, 6, 7	A, B1, D1, D2, E1, E2*, F*	2x	Schriftelijk	120	Nee

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{1*PSE+2*SE1+2*SE2+2*SE3}{7}$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

Deel-SE (PSE)

Mechanica en electriciteit
Boek: Pulsar
Hoofdstukken: H1, H2, H3, H7, H8, H9
Duur: 2x 45 min

Hulpmiddelen:

Binas 7e druk, gewone rekenmachine, woordenboek en géén correctievloeistof

SE1 t/m SE3

Voor de leerstofomschrijving van SE1 t/m SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere- en biskandidaten

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: Scheikunde

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Algemene scheikunde	A8, B1, B2, B4, B5, C1, C2, C3, C6, D1	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Koolstofverbindingen, energieproductie en duurzaamheid	B1, B2, B3, B4, C1, C2, C3, C4, C6, C7, C8, D3, E1, F1, F3, G1, G3	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Praktische vaardigheden	A8, B1, B2, B3, B4, B5, C1, C2, C3, C6, D1, F3	1x	Practicum	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{SE1a+SE2+SE3}{3}$						
* SE3: 120 min toets, waarvan de laatste 15 minuten geen practicum meer uitgevoerd mag worden. Na de eerste zitting gaan leerlingen in quarantaine. Leerlingen van alle zittingen moeten 30 min voor de aangegeven starttijd aanwezig zijn. Nadat de quarantaine is opgeheven is het niet meer mogelijk deel te nemen aan het SE.						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1		
Boek	Hoofdstuk	Eindtermen
Chemie Overal 4 HAVO	Hoofdstuk 1: Scheiden en reageren	B2, C3, C6, D1
	Hoofdstuk 2: Bouwstenen van stoffen	B1, B4, C1, C2
	Hoofdstuk 3: Stoffen en reacties	A8, B1, B2, B3, B5
	Hoofdstuk 4: Moleculaire stoffen	B1, B2, C1, C2
	Hoofdstuk 5: Zouten en zoutoplossingen	B1, C1, C2
	Hoofdstuk 7: Zuren	B1, B4, C1, C2
	Hoofdstuk 8: Basen	B1, B4, C1, C2
Chemie Overal 5 HAVO Scheidingsmethoden		D1
Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (géén correctievloeistof), geodriehoek, passer, gewone rekenmachine, twee woordenboeken en Binas 7e druk.		

SE-2		
Boek	Hoofdstuk	Eindtermen
Chemie Overal 4 HAVO	Par 2.3	C2
	Par 2.4	C2
	Par 2.5	C2
	Par 3.4	C2
	Par 4.4	C2
	Par 7.3	C2
	Hoofdstuk 6: Koolstofchemie	B1, B2, B3, C1, C4,
Chemie Overal 5 HAVO	Hoofdstuk 9: Reacties en energie	C1, C3, C6, C7

	Hoofdstuk 10: Redoxreacties	C1, F3
	Hoofdstuk 11: Kunststoffen	B4, C8, D3, E1
	Hoofdstuk 12: Chemie van het leven	F3, G1
	Hoofdstuk 13: Duurzaam produceren	B4, C7, E1, F1, F3, G3
Scheidingsmethoden		D1
Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (géén correctievloeistof), geodriehoek, passer, gewone rekenmachine, twee woordenboeken en Binas 7e druk.		

SE-3		
Boek	Hoofdstuk	Eindtermen
Chemie Overal 4 HAVO	Hoofdstuk 1: Scheiden en reageren	B2, C3, C6, D1
	Hoofdstuk 2: Bouwstenen van stoffen	B1, B4, C1, C2
	Hoofdstuk 3: Stoffen en reacties	A8, B1, B2, B3, B5
	Hoofdstuk 4: Moleculaire stoffen	B1, B2, C1, C2
	Hoofdstuk 5: Zouten en zoutoplossingen	B1, C1, C2
Chemie Overal 5 HAVO	Hoofdstuk 7: Zuren	B1, B4, C1, C2
	Hoofdstuk 8: Basen	B1, B4, C1, C2
Scheidingsmethoden	Hoofdstuk 10: Redoxreacties	C1, F3
		D1
Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (géén correctievloeistof), geodriehoek, passer, gewone rekenmachine, twee woordenboeken en Binas 7e druk.		

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Wiskunde A*

(reguliere en biskandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
CP4	ICT	E	1x	PO	-	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Telproblemen en Statistiek	A,B,D,E	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Tabellen en Verbanden	A,B,C,D	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Verbanden en Formules	A,B,C	3x	Schriftelijk	120	Nee

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{ICT+3*SE1+3*SE2+3*SE3}{10}$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1a

Boek	Hoofdstukken	Eindtermen
HAVO WA deel 1	H2: De statistische cyclus H4: Handig tellen	A - D2 - E1 - E3 B3
HAVO WA deel 2	H5: Veranderingen H7: Statistiek en beslissingen	D E1 - E2 - E3 - E4
HAVO WA deel 3	H10: Statistiek gebruiken	E1 - E2 - E3 - E4

Hulpmiddelen: Grafische rekenmachine in de examenstand, woordenboek

SE-2

Boek	Hoofdstukken	Eindtermen
HAVO WA deel 1	H1: Tabellen en grafieken H3: Lineaire verbanden	A - B1 - C1 - C2 B2 - C2 - C4
HAVO WA deel 2	H6: Rekenregels en formules	A - B1 - B2 - C3
HAVO WA deel 3	H9: Exponentiële verbanden H11: Formules en variabelen	C5 B2 - C3

Hulpmiddelen: Grafische rekenmachine in de examenstand, woordenboek

SE-3

Boek	Hoofdstukken	Eindtermen
HAVO WA deel 3	H11: Formules en variabelen H12: Examentraining	B2 - C3 A - B - C - D

Hulpmiddelen: Grafische rekenmachine in de examenstand, woordenboek

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Wiskunde A*

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 of VWO-5 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
inhaal	ICT	E	1x	PO	-	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	Telproblemen en Statistiek	A,B,D,E	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Tabellen en Verbanden	A,B,C,D	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Verbanden en Formules	A,B,C	3x	Schriftelijk	120	Nee

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{ICT+3*SE1+3*SE2+3*SE3}{10}$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

Deel-SE (ICT)

Boek: HAVO WA, deel 1 en deel 2

Hoofdstukken: 2-7-8

Overige info: het in te halen deel-SE bestaat uit een PO die 90 min in beslag neemt, die individueel of in duo's op een laptop wordt gemaakt.

Hulpmiddelen: Grafische rekenmachine in de examenstand, laptop, woordenboek

SE1 t/m SE3

Voor de leerstofomschrijving van SE1 t/m SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere- en biskandidaten

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Wiskunde B*

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Analyse, Goniometrie en Meetkunde	B,C	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Analyse en Differentiëren	A,B,D	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Toegepaste Analyse	A,B,D	1x	Schriftelijk	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{SE1+SE2+SE3}{3}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b		
Boek	Hoofdstukken	Eindtermen
HAVO WB deel 1	· Hoofdstuk 3: Hoeken en afstanden	B2, C1
HAVO WB deel 2	· Hoofdstuk 7: Lijnen en cirkels · Hoofdstuk 8: Goniometrie (§8.1 t/m §8.4)	C1,C2 B1, B4
HAVO WB deel 3	· Hoofdstuk 10: Meetkundige berekeningen	C1,C2
Hulpmiddelen: Grafische rekenmachine in de examenstand, woordenboek		

SE-2		
Boek	Hoofdstukken	Eindtermen
HAVO WB deel 1	· Hoofdstuk 2: Veranderingen	D1 t/m D3
HAVO WB deel 2	· Hoofdstuk 5: Machten, exponenten en logaritmen · Hoofdstuk 6: De afgeleide functie	A3, B1,B2 D3, D4
HAVO WB deel 3	· Hoofdstuk 9: Exponentiële en logaritmische formules	B1, B2, B3
Hulpmiddelen: Grafische rekenmachine in de examenstand, woordenboek		

SE-3		
Boek	Hoofdstukken	Eindtermen
HAVO WB deel 1	· Hoofdstuk 1: Formules en grafieken · Hoofdstuk 4: Werken met formules	B1,B2 A3, B1, B2
HAVO WB deel 2	· Hoofdstuk 6: De afgeleide functie	D3, D4
HAVO WB deel 3	· Hoofdstuk 11: Verbanden en functies (§11.3 t/m §11.5)	B1 t/m B3, D
Hulpmiddelen: Grafische rekenmachine in de examenstand, woordenboek		

DE KUNSTVAKKEN en LO

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025:

Culturele en kunstzinnige vorming

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Kennis van kunst en cultuur	A1-2-3 B1-4-5-6	1x	Schriftelijk	90	Nee
SE2	Kennis van kunst en cultuur	C1-13 C2-14 D1-1 B3-9 B4-10	1x	Schriftelijk	90	Ja
SE3	Presenteren aan publiek	C3-15 Drama: F11 t/m F19	4x	Praktisch	15*	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{SE1b + SE2 + 4*SE3}{6}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

BOEK 1: Cultuur van Romantiek en Realisme in de negentiende eeuw (Oranje boek)

Hoofdstuk 1 – inleiding in de 18^e en 19^e eeuw (blz 4 t/m 6)

Hoofdstuk 2 – Het Neoclassicisme (blz 7 t/m 15)

Hoofdstuk 3 – De Romantiek (blz 16 t/m 45)

Hoofdstuk 4 – De tweede helft van de 19^e eeuw – Realisme- (blz 46 t/m 61)

Hoofdstuk 5 – Het Fin de Siecle (blz 62 t/m 75)

Hulpmiddelen: Woordenboek NED

SE-2

BOEK 2.1: ART-HISTORY-DE Twintigste Eeuw – Cultuur van het Moderne en massacultuur in de eerste helft van de twintigste eeuw.

Hoofdstuk 1 – Inleiding: De negentiende eeuw (blz 6 t/m blz 13)

Hoofdstuk 2 – De Maatschappij in de nieuwe eeuw (blz 14 t/m blz 19)

Hoofdstuk 3 – Kunst en gevoel (Expressionisme) (blz 20 t/m blz 37)

Hoofdstuk 4 – Kunst en verstand (Bauhaus, Picasso, Brancusi, Fotografie) (blz 38 t/m blz 57)

Hoofdstuk 5 – Kunst als boodschap (Dada, Futurisme, Surrealisme, Dali) (blz 61 t/m blz 62)

Hoofdstuk 6 – Kunst en amusement (blz 76 t/m blz 90)

Hulpmiddelen: Woordenboek NED

SE-3

Multidisciplinaire voorstelling voor publiek (F2.1, F2.2, F2.3) Een musical van minimal 15 minuten, waarbij alle 4 de disciplines in voor moeten komen: Drama, Dans, Muziek en Beeldende Vorming. Je maakt de musical in kleine groepen. Als je meer dan 4x afwezig bent dan ga je een monoloog maken van 10 minuten met alle 4 de disciplines.

De CKVpr presentaties worden op woensdag 9 en dondag 10 april 2025 gehouden.

Hulpmiddelen: diverse attributen

CSE

BOEK 1: ART HISTORY – 19^e eeuw

BOEK 2: ART-HISTORY-DE Twintigste Eeuw – Cultuur van het Moderne en massacultuur in de twintigste eeuw.

Hoofdstuk 1 – Inleiding: Kunst en massacultuur (blz 92 t/m blz 95)

Hoofdstuk 2 – Sterren en idolen (blz 96 t/m blz 113)

Hoofdstuk 3 – Subculturen en engagement (blz 114 t/m blz 133)

Hoofdstuk 4 – Multicultureel (blz 134 t/m blz 145)

Hoofdstuk 5 – Kunst of kitsch (blz 146 t/m blz 159)

Hoofdstuk 6 – Multidisciplinair (blz 160 t/m blz 175)

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025:

Lichamelijke opvoeding

(reguliere kandidaten)

Toelichting L.O. examenprogramma:

Het examenprogramma voor LO begint in het voorexamenjaar en loopt door tot januari 2025 in het examenjaar. In het voorexamenjaar maken leerlingen een Microteaching-opdracht, die het deeltcijfer bepaalt. In het examenjaar worden de onderdelen Microteaching, inzet en conditie beoordeeld. Het deeltcijfer uit het voorexamenjaar en het cijfer van het examenjaar bepalen samen het eindcijfer voor de examenopdracht van Microteaching.

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

De examenleerling wordt beoordeeld op 4 onderdelen:

- 1. Bewegen & Regelen: de regel vaardigheid (In het voor examenklas)**
De leerling toont zijn of haar vermogen om in een tweetal een fysieke activiteit te plannen en te leiden door middel van een Micro teaching les, waarbij lesgeven en begeleiden centraal staan
- 2. Bewegen & Regelen: de regel vaardigheid (In het examenklas)**
De leerling toont zijn of haar vermogen om een fysieke activiteit te plannen en te leiden door middel van een Micro teaching les.
- 3. Bewegen en gezondheid;**
De kandidaat is verantwoordelijk voor zijn /haar eigen fitheid, kan zelfstandig een trainingsprogramma volgen? zodat hij/ zij de conditietest (shuttle run test, of duurloop 2,5 km naar behoren/voldoende kan uitvoeren
- 4. Bewegen:**
De kandidaat kan op een verantwoorde wijze en met plezier deelnemen aan alle bewegingsactiviteiten die worden aangeboden, de bewegingscultuur (Inzet).

Beoordeling en bepaling eindcijfer:

Het eindcijfer wordt bepaald door het deeltcijfer Microteaching van H4/V5 (2x) en het cijfer van Microteaching H5/V6 (4x) plus conditiecijfer (1x) en inzetcijfer (1X). Dit resultaat wordt omgezet in een beoordeling als volgt:

G-goed

RV- Ruim Voldoende

V-Voldoende

O-Onvoldoende

Het gemiddelde cijfer wordt als volgt beoordeeld:

- 5,4 en minder → O
- 5,5 – 6,4 → V
- 6,5 – 8,4 → RV
- 8,5 en hoger → G

De Micro teaching les in het examenjaar moet met tenminste 5,5 worden afgerond. Als een leerling minder dan een 5,5 haalt voor de Micro teaching les, volgt er automatisch een herkansing voor de kandidaat. De andere onderdelen zijn niet herkansbaar.

Beoordeling LO				
	Onderdelen	EXAMEN Opdracht	Weging	Herkansbaar
H5/V6	1	Microteaching Examen	4x	ja, cijfer < 5,5 (80-20 regeling)
	2	Conditietest	1x	Nee
	3	Inzet	1x	Nee
	4	Microteaching opdracht voorexamenjaar	2x	Nee

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

In het vak Lichamelijke Opvoeding ontwikkelen leerlingen hun regelvaardigheden door het ontwerpen en geven van sportlessen of fysieke activiteiten. Hierbij leren zij hoe ze kennis uit de bewegingswereld kunnen toepassen in de praktijk. Daarnaast reflecteren leerlingen op hun eigen lesontwerp en uitvoering om hun effectiviteit als lesgever/leider te verbeteren.

Inzet is een belangrijk onderdeel van de beoordeling. Leerlingen worden beoordeeld op Het op een verantwoordelijke wijze en met plezier deelnemen aan een bewegingsactiviteiten staat centraal in de bewegingscultuur. Zo te denken aan aanwezigheid en stiptheid, het dragen van de correcte sportkleding, actieve deelname aan alle disciplines, hulpverlening aan anderen en het opruimen en goede omgang van materialen.

De kandidaat is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen fitheid. Gezondheid staat centraal in LO en in het leven, het is belangrijk dat de leerling weet wat ze kunnen doen om goede algehele conditie te behouden.

3. HERKANSINGEN

Kandidaten die het onderdeel 'Micro teaching' niet afronden met een 5,5 zijn verplicht, voor zover mogelijk binnen de lessen, de herkansing te volgen. Anders vindt de herkansing plaats in de periode **januari - april 2025**. Deze herkansing moet met een voldoende als beoordeling worden afgesloten.

4. ATTEST-KANDIDATEN

Attest - kandidaat: Een kandidaat voor wie het vanwege gezondheidsredenen niet mogelijk is om mee te doen aan een (1), of meerdere onderdelen van het L.O. programma.

De kandidaat is verplicht mee te doen aan de 'Micro-Teaching' opdracht en de kandidaat is verplicht een authentiek doktersbewijs in te leveren, waarin duidelijk de periode staat vermeld waarin de kandidaat niet mag deelnemen aan L.O. Dit bewijs wordt aan de afdeling corrector en een kopie aan de mentor en aan de docent L.O. overhandigd.

Afhankelijk van de conditie van de attest-kandidaat worden passende regelende taken aangeboden. Deze regelvaardigheden worden beoordeeld door de LO docent.

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024-2025:

Lichamelijke opvoeding

(zij-instromers uit V4 of H5 van een andere school)

Toelichting L.O. examenprogramma:

Het examenprogramma voor LO begint in het voorexamenjaar en loopt door tot januari 2025 in het examenjaar. In het voorexamenjaar maken leerlingen een Microteaching-opdracht, die het deeltcijfer bepaalt. Er is wel een uitzondering voor de zij-instromers: hun eindsijfer van het voorexamenjaar (voortschrijdend gemiddelde) telt mee in het examenjaar. In het examenjaar worden de onderdelen Microteaching, inzet en conditie beoordeeld. Het deeltcijfer uit het voorexamenjaar en het cijfer van het examenjaar bepalen samen het eindsijfer voor de examenopdracht van Microteaching

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

De examenleerling wordt beoordeeld op 4 onderdelen:

1. **Bewegen:** Het eindsijfer eigen vaardigheid van het voor Examenklas. (Voortschrijdende Gemiddelde)
2. **Bewegen & Regelen: de regel vaardigheid (In het examenklas)**
De leerling toont zijn of haar vermogen om een fysieke activiteit te plannen en te leiden door middel van een Micro teaching les.
3. **Bewegen en gezondheid;** De kandidaat is verantwoordelijk voor zijn /haar eigen fitheid, kan zelfstandig een trainingsprogramma volgen? zodat hij/ zij de conditietest (shuttle run test, of duurloop 2,5 km naar behoren/voldoende kan uitvoeren
4. **Bewegen:**
De kandidaat kan op een verantwoorde wijze en met plezier deelnemen aan alle bewegingsactiviteiten die worden aangeboden, de bewegingscultuur (Inzet).

Beoordeling en bepaling eindsijfer:

Het eindsijfer wordt bepaald door het voortschrijdende gemiddelde van H4/V5 (2x) en het cijfer van Microteaching H5/V6 (4x) plus conditiecijfer (1x) en inzetcijfer (1X). Dit resultaat wordt omgezet in een beoordeling als volgt:

G-goed

RV- Ruim Voldoende

V-Voldoende

O-Onvoldoende

Het gemiddelde cijfer wordt als volgt beoordeeld:

- 5,4 en minder → O
- 5,5 - 6.4 → V
- 6,5 - 8.4 → RV
- 8,5 en hoger → G

De Micro teaching les in het examenjaar moet met tenminste 5,5 worden afgerond. Als een leerling minder dan een 5,5 haalt voor de Micro teaching les, volgt er automatisch een herkansing voor de kandidaat. De andere onderdelen zijn niet herkansbaar.

Beoordeling LO				
	Onderdelen	EXAMEN Opdracht	Weging	Herkansbaar
H5/V6	1	Microteaching Examen	4x	ja, cijfer < 5,5 (80-20 regeling)
	2	Conditietest	1x	Nee
	3	Inzet	1x	Nee
	4	Voortschrijdend gemiddelde (voorexamenklas)	2x	Nee

1. LEERSTOFOMSCHRIJVING

In het vak Lichamelijke Opvoeding ontwikkelen leerlingen hun regelvaardigheden door het ontwerpen en geven van sportlessen of fysieke activiteiten. Hierbij leren zij hoe ze kennis uit de bewegingswereld kunnen toepassen in de praktijk. Daarnaast reflecteren leerlingen op hun eigen lesontwerp en uitvoering om hun effectiviteit als lesgever/leider te verbeteren.

Inzet is een belangrijk onderdeel van de beoordeling. Leerlingen worden beoordeeld op het op een verantwoordelijke wijze en met plezier deelnemen aan een bewegingsactiviteiten staat centraal in de bewegingscultuur. Zo te denken aan aanwezigheid en stiptheid, het dragen van de correcte sportkleding, actieve deelname aan alle disciplines, hulpverlening aan anderen en het opruimen en goede omgang van materialen.

De kandidaat is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen fitheid. Gezondheid staat centraal in LO en in het leven, het is belangrijk dat de leerling weet wat ze kunnen doen om goede algehele conditie te behouden.

2. HERKANSINGEN

Kandidaten die het onderdeel 'Microteaching' niet afronden met een 5.5 zijn verplicht het herkansing te volgen dat zal plaatsvinden binnen de lessen, mits dit de mogelijkheid biedt of in de **periode januari - april 2025**. Deze herkansing moet met een voldoende beoordeling worden afgesloten.

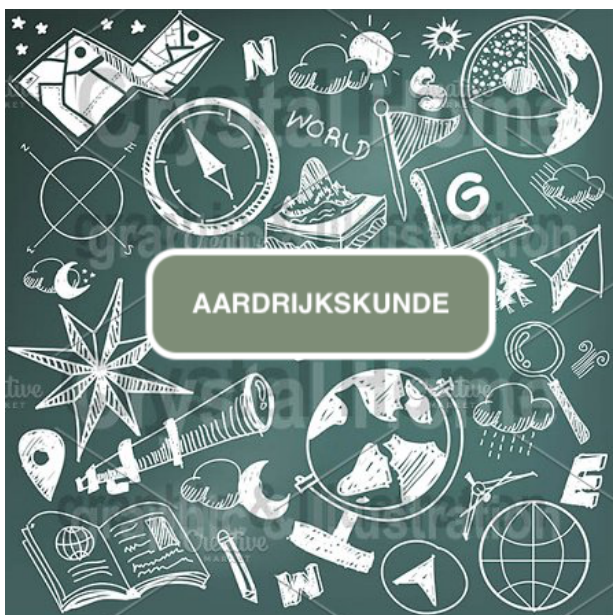
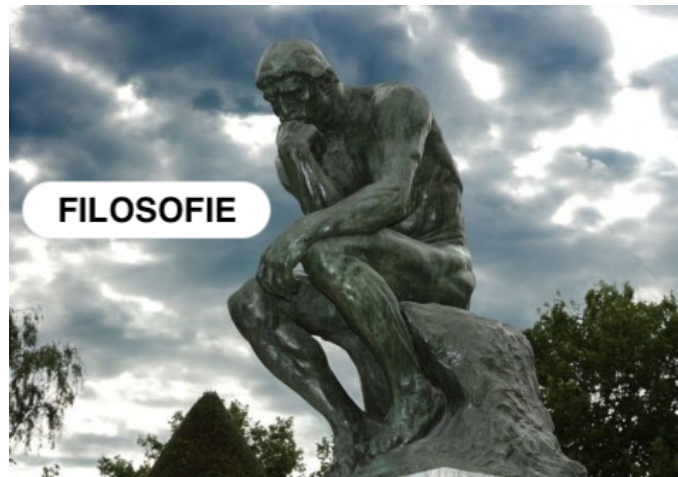
3. ATTEST-KANDIDATEN

Attest - kandidaat: Een kandidaat voor wie het vanwege gezondheidsredenen niet mogelijk is om mee te doen aan een (1), of meerdere onderdelen van het L.O. programma.

De kandidaat is verplicht mee te doen aan de 'Micro-Teaching' opdracht en de kandidaat is verplicht een authentiek doktersbewijs in te leveren, waarin duidelijk de periode staat vermeld waarin de kandidaat niet mag deelnemen aan L.O. Dit bewijs wordt aan de afdeling conector en een kopie aan de mentor en aan de docent L.O. overhandigd.

Afhankelijk van de conditie van de attest-kandidaat worden passende regelende taken aangeboden. Deze regel-vaardigheden worden beoordeeld door de LO docent.

DE MAATSCHAPPIJVAKKEN

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: Aardrijkskunde

(reguliere en biskandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
CP5	Buitenland Havo 4 - Hoofdstuk 1 Wereldbeeld §1.1 t/m §1.9 - Hoofdstuk 2 Klimaat en landschap §2.1 t/m 2.7 en 2.9	A,B,C	3x	Schriftelijk	90	Ja
PO	Aruba	A + E	1x	PO	-	Nee
SE '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1	-	-	-	-	-	-
SE2	Buitenland havo 5 - Hoofdstuk 1 Globalisering §1.1 t/m §1.9 - Hoofdstuk 2 Endogene en exogene processen §2.1 t/m §2.8	A,B,C	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Buitenland havo 5 *Hoofdstuk 3 Brazilië §3.1 t/m §3.10	A,D	3x	Schriftelijk	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{3*CP5 + PO + 3*SE2 + 3*SE3}{10}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

CP5
<p>Domein: WERELD Methode: Buitenland HAVO 4 Hoofdstuk 1. Wereldbeeld. 1.1 Patronen: economische wereldkaart. 1.2 Patronen: bevolkingsspreiding. 1.3 Patronen: de culturele wereldkaart. 1.4 Samenhang: ontwikkeling en economie. 1.5 Samenhang: ontwikkeling en bevolkingsgroei. 1.6 Samenhang: ontwikkeling en verstedelijking. 1.7 Een grens tussen rijk en arm. 1.8 Relaties: handel en investering. 1.9 Relaties: bevolking en migratie.</p> <p>Domein: AARDE Methode: Buitenland HAVO 4 Hoofdstuk 2. Klimaat en landschap. 2.1 Wereldwijde luchtstromen. 2.2 Zeestromen en klimaatgebieden. 2.3 Landschapszones 1. 2.4 Landschapszones 2. 2.5 Mens en landschap 1.</p>

2.6 Mens en landschap 2.
2.7 Klimaat en landschap.
2.9 Mens en natuur.

Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (geen correctievloeistof), Grote Bosatlas 55e druk, woordenboeken naar keuze.

SE1

nvt

SE-2

Domein: WERELD
Methode: BuiteNland HAVO 5
Hoofdstuk 1. Globalisering.
1.1 Globalisering: One World?
1.2 Economische globalisering: oorzaken.
1.3 Economische globalisering: gevolgen.
1.4 Globalisering: one culture?
1.5 Sociale globalisering: migratie.
1.6 Gevolgen van sociaal-culturele globalisering.
1.7 Verenigd Koninkrijk: van koloniale grootmacht tot centrumland.
1.8 India: de economie groeit, de ongelijkheid ook.
1.9 India en het VK: voor altijd verbonden.

Domein: AARDE
Methode: BuiteNland HAVO 5
Hoofdstuk 2. Endogene en exogene processen.
2.1 Platen tektoniek.
2.2 Vulkanisme en aardbevingen.
2.3 De vorming van gebergten.
2.4 De afbraak van gebergten.
2.5 Erosie en sedimentatie.
2.6 De gesteentekringloop.
2.7 Natuurlijke gevaren in de VS.
2.8 De risico's van natuurgevaar in de VS.

Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (geen correctievloeistof), Grote Bosatlas 55e druk, woordenboeken naar keuze.

SE-3

Domein: GEBIEDEN
Methode: BuiteNland HAVO 5
Hoofdstuk 3. Brazilië.
3.1 Beeldvorming.
3.2 Klimaat en landschap.
3.3 Natuurlijke rijkdom.
3.4 Economische ontwikkeling.
3.5 Sociale ontwikkeling.
3.6 Brazilië in Zuid-Amerika en de wereld.
3.7 Amazonia: de betekenis.
3.8 Amazonia: de bedreigingen.
3.9 Amazonia: de toekomst.
3.10 Etniciteit en ongelijkheid.

Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (geen correctievloeistof), Grote Bosatlas 55e druk, woordenboeken naar keuze.

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: Aardrijkskunde

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 of VWO-5 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
SE1-a	Buitenland Havo 4 - Hoofdstuk 2 Wereldbeeld §2.1 t/m §1.9 - Hoofdstuk 3 Klimaat en landschap §3.1 t/m 3.8 en 3.10	A,B,C	3x	Schriftelijk	90	Ja
SE1-b	Aruba en omgeving: Domein E1.1 t/m 1.4	A + E	1x	Schriftelijk	45	Nee
SE '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1	-	-	-	-	-	-
SE2	Buitenland havo 5 - Hoofdstuk 1 Globalisering §1.1 t/m §1.9 - Hoofdstuk 2 Endogene en exogene processen §2.1 t/m §2.8	A,B,C	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Buitenland havo 5 *Hoofdstuk 3 Brazilië §3.1 t/m §3.10	A,D	3x	Schriftelijk	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{3*SE1a + SE1b + 3*SE2 + 3*SE3}{10}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1a

Domein: WERELD

Methode: BuiteNLand HAVO 4

Hoofdstuk 2. Wereldbeeld.

2.1 Patronen: welvaart en welzijn

2.2 Patronen: bevolkingsspreiding

2.3 Patronen: de culturele wereldkaart

2.4 Samenhang: ontwikkeling en werk

2.5 Samenhang: ontwikkeling en bevolkingsgroei

2.6 Samenhang: ontwikkeling en verstedelijking

2.7 Een grens tussen arm en rijk

2.8 Relaties: handel en investeringen

2.9 Relaties: bevolking en migratie

Domein: AARDE

Methode: BuiteNLand HAVO 4

Hoofdstuk 3. Klimaat en landschap.

- 3.1 Wereldwijde luchtstromen
- 3.2 Seizoenen
- 3.3 Zeestromen en klimaatgebieden
- 3.4 Landschapszones 1
- 3.5 Landschapszones 2
- 3.6 Mens en landschap 1
- 3.7 Mens en landschap 2
- 3.8 Klimaat en landschap
- 3.10 Mens en natuur

Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (géén correctievloeistof), geodriehoek, passer, gewone rekenmachine, woordenboeken en Grote Bosatlas 55e druk

SE-1b

Wikiwijs Caribisch gebied:

- E1.1 Caribische regio
- E1.2 Fysische dimensie
- E1.3 Politieke dimensie
- E1.4 Demografische dimensie

Hulpmiddelen: schrijfmateriaal (géén correctievloeistof), woordenboeken en Grote Bosatlas 55e druk

SE2 en SE3

Voor de leerstofomschrijving van SE2 en SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere en biskandidaten

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Bedrijfseconomie*

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Bedrijfseconomie in Balans H1, H4, H5, H8, H9, H10, H19, H20, H21	A,B,E	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Bedrijfseconomie in Balans H2, H6, H7, H11, H16, H17, H28, H29, H30, H31	A,B,D,G	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Bedrijfseconomie in Balans H12, H15, H22, H23, H24, H25, H26, H27	B,C,F	1x	Schriftelijk	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{SE1+SE2+SE3}{3}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

Bedrijfseconomie in Balans
 H1: Basisrekenvaardigheden
 H4: Verzekeren, studeren, sparen en lenen
 H5: Enkelvoudige en samengestelde interest
 H8: Familie
 H9: Schenken en erven
 H10: Eigen onderneming?
 H19: Marketingbeleid
 H20: Product en prijs
 H21: Plaats en promotie

Hulpmiddelen: gewone rekenmachine, woordenboeken

SE-2

Bedrijfseconomie in Balans
 H2: Balans, winst- en verliesrekening en liquiditeit
 H6: Beleggen
 H7: Woning
 H11: Keuze rechtsvorm
 H16: Eigen vermogen
 H17: Vreemd vermogen
 H28: Externe verslaggeving
 H29: Regels balans
 H30: Regels winst-en-verliesrekening
 H31: Kengetallen

Hulpmiddelen: gewone rekenmachine, woordenboeken

SE-3

Bedrijfseconomie in Balans

H12: Organisatie en maatschappij

H15: Personeelsbeleid

H22: Kostensoorten

H23: Begroot en werkelijk resultaat voor belasting

H24: Break-evenanalyse

H25: Accrual-accounting en matchingprincipe

H26: Interne verslaggeving

H27: Financiële planning

Hulpmiddelen: gewone rekenmachine, woordenboeken

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Economie*

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets (S, M, P, PO)	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Module 4+5+6+7 (H1,2 en 5)	A,B,E,F,G	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Module 1+2+3+7 (H3 en 4)	A,D,H	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Module 5+6+7+8	A,D,E,G,H,I	1x	Schriftelijk	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{SE1+SE2+SE3}{3}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

- Economische vaardigheden (Domein A)
- Module 4 Heden, Verleden en Toekomst (Domein E)
- Module 5 Samenwerken en onderhandelen (Speltheorie)
Alle hoofdstukken (Domein A+F)
- Module 6 Risico+Informatie Alle hoofdstukken (Domein A+G)
- Module 7 Welvaart , Economische Groei en arbeidsmarkt. H1,2 en 5 (Domein A+H)

Hulpmiddelen: gewone rekenmachine, woordenboeken naar keuze

SE-2

- Economische vaardigheden (Domein A)
- Module 1 Schaarste en Ruil Alle hoofdstukken (Domeinen A+B+C)
- Module 2+3 Markten Alle hoofdstukken Domeinen A+ D
- Module 7 Welvaart , Economische Groei en arbeidsmarkt. H3 en H4 (Domein A+H)

Hulpmiddelen: gewone rekenmachine, woordenboeken naar keuze

SE-3

- Module 5 Samenwerken en onderhandelen (Speltheorie) Alle hoofdstukken (Domein A+F)
- Module 6 Risico+Informatie Alle hoofdstukken (Domein A+G)
- Module 7 Welvaart , Economische Groei en arbeidsmarkt. H1, 2 en 5 (Domein A+H)
- Module 8 Goede tijden, slechte tijden Alle hoofdstukken (Domeinen A+H)

Hulpmiddelen: gewone rekenmachine, woordenboeken naar keuze

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Filosofie*

NB: de SE-datum en de SE-stof zijn nog aan wijzigingen onderhevig. Mochten veranderingen toegepast worden, dan zullen deze middels een erratum op dit SE-reglement verschijnen.

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN						
CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
-	-	-	-	-	-	-
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1b	Denken over democratie	1 t/m 19	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	Denken over democratie	1 t/m 38	2x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Kennisleer	-	2x	Schriftelijk	120	Nee

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{3*SE1b + 2*SE2 + 2*SE3}{7}$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1b

Boek: Denken over democratie
H1 Volk of Expert
H2 Democratie en bloei
H3 Vrijheid of Slavernij
H4 Diversiteit en gelijkheid

Hulpmiddelen: Woordenboek

SE-2

Boek: Denken over democratie
H1 Volk of Expert
H2 Democratie en bloei
H3 Vrijheid of Slavernij
H4 Diversiteit en gelijkheid
H5 Grenzen van de democratie
H6 Democratie en Onderwijs

Hulpmiddelen: Woordenboek

SE-3

Boek: Durf te denken!
H3.1 Wat is kennisleer
H3.2 Rationalisme
H3.3 Empirisme
H3.4 De synthese van rationalisme en empirisme
H3.5 Pragmatisme
H3.6 Relativisme

Hulpmiddelen: Woordenboek

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Geschiedenis*

(reguliere en biskandidaten)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

CP '23-'24	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
CP1	MemoMax Paragraaf 1.3+1.4 Prehistorie en Oudheid	A,B	1x	Schriftelijk	45	Nee
CP2	MemoMax Paragraaf 3.1 + 3.2 Veranderend mens en wereldbeeld	A,B		Schriftelijk	45	Nee
CP3	MemoMax Paragraaf 6.1+6.3 Verlichting en revoluties	A,B		Schriftelijk	45	Nee
CP4	MemoMax Paragraaf 7.1+7.2+7.3 De economische sprong van Europa	A,B		Schriftelijk	45	Ja, in HAVO-4
CP5	Latijns-Amerika en de westerse wereld: Hoofdstuk 1 t/m 3	A,B,C,D		Schriftelijk	45	Nee
CP6	Latijns-Amerika en de westerse wereld: Hoofdstuk 4 t/m 6	A,B,C,D		Schriftelijk	45	Nee

NB: $(CP1 + CP2 + CP3 + CP4 + CP5 + CP6) / 6 = H4$

SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	De Industriële Revolutie; het Nationalisme; het Moderne Imperialisme; het conservatisme en politiek liberalisme; Emancipatie; Een moderne wereld; De Eerste Wereldoorlog	A,B	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	De Sovjet-Unie; De Verenigde Staten; Tweede Wereldoorlog, Koude Oorlog, Het Marshallplan, Europa en de wereld na 1989 en de politieke islam.	A,B	1x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Burgerschap en Bestuur Aruba. (Staatsinrichting)	A,C,D	1x	Schriftelijk	120	Nee

Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{H4 + SE1 + SE2 + SE3}{4}$

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

SE-1a

SE1 Leerstof MEMO (Geschiedenis voor de bovenbouw):

Hoofdstuk 7
§1 De Industriële Revolutie;
§2 Nationalisme;
§3 Het Moderne Imperialisme;

Hoofdstuk 8
§1 conservatisme en politiek liberalisme;
§2 emancipatie

Hoofdstuk 9
§1 Een moderne wereld;
§2 De Eerste Wereldoorlog

Hulpmiddelen: Gewone rekenmachine, woordenboek(en)

SE-2

SE2 Leerstof MEMO (Geschiedenis voor de bovenbouw):

Hoofdstuk 9
§3 De Sovjet-Unie;
§4 De Verenigde Staten;

Hoofdstuk 10
§1; §2: alleen blz. 225+226;
§3 helemaal;

Hoofdstuk 11 §1; §2: alleen de alinea's over het Marshallplan;

Hoofdstuk 12 §1

Hulpmiddelen: Gewone rekenmachine, woordenboek(en)

SE-3

SE3 leerstof: Burgerschap en Bestuur Aruba. (Staatsinrichting)

Blz. 16 t/m 19: Inleiding boek
Blz. 40 t/m 42: inleiding Europese burger
Blz. 48 t/m 57: Statuut
Blz. 62 t/m 69: Statuut
Blz. 72 t/m 82 Statuut
Blz. 88 t/m 114: GS van de Status Aparte
Blz. 120 t/m 141: Staatsregeling
Blz. 142 t/m 161: Verkiezingen
Blz. 162 t/m 183: De Staten/parlement van Aruba
Blz. 188 t/m 202: De regering/ministerraad
Blz. 82, 83, 169, 192 t/m 195, 198, 199: gouverneur
Blz. 204 t/m 223: justitie en de rechterlijke macht
Blz. 226 t/m 234: Colleges van Advies + Landsfinanciën

Hulpmiddelen: Gewone rekenmachine, woordenboek(en)

SCHOOLEXAMEN HAVO 2024 – 2025: *Geschiedenis*

(kandidaten die het deel-SE in HAVO-4 of VWO-5 niet hebben gemaakt)

1. ALGEMEEN OVERZICHT ONDERDELEN

Deel-SE	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
inhaal	Geschiedenis van Latijns-Amerika	A,B	1x	Schriftelijk	90	Nee
SE '24-'25	Vaardigheid/Thema	Domein	Gewicht	Soort toets	Duur (min)	Herkansbaar
SE1a	De Industriële Revolutie; het Nationalisme; het Moderne Imperialisme; het conservatisme en politiek liberalisme; Emancipatie; Een moderne wereld; De Eerste Wereldoorlog	A,B	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE2	De Sovjet-Unie; De Verenigde Staten; Tweede Wereldoorlog, Koude Oorlog, Het Marshallplan, Europa en de wereld na 1989 en de politieke islam.	A,B	3x	Schriftelijk	120	Ja
SE3	Burgerschap en Bestuur Aruba. (Staatsinrichting)	A,C,D	3x	Schriftelijk	120	Nee
Bepaling Eindcijfer Schoolexamen (EC) = $\frac{H4 + SE1 + SE2 + SE3}{4}$						

2. LEERSTOFOMSCHRIJVING

Deel-SE (H4)
Boek: Latijns-Amerika en de westerse wereld Hoofdstukken: 1 t/m 6 + de aan de leerlingen verstrekte powerpointpresentaties in HAVO-4
Hulpmiddelen: Gewone rekenmachine, woordenboek(en)

SE1 t/m SE3

Voor de leerstofomschrijving van SE1 t/m SE3: zie leerstofomschrijving voor reguliere- en biskandidaten

EX. 1 LIJST HAVO 2024-2025

lijst van de examenkandidaten en hun examenvakkenpakket

LEERLINGEN			VAKKEN																	aantal examen vakken					
Examennr	Klas	Profiel	ne	en	ckv	lo	i&s	pws	sp	pap	wa	wb	wd	na	sk	bi	ec	be	ak		gs	ckvpr	inf	fil	
3001	H5I	NW	1	1	1	1	1	1				1		1	1	1							1		7
3002	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1	1			1	1								1		7
3003	H5B	NW	1	1	1	1	1	1			1				1	1	1						1		7
3004	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1						1	1			1				7
3005	H5G	NW	1	1	1	1	1	1				1		1	1		1	1							7
3006	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1		1						1	1			1				7
3007	H5E	HU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1							1			1			7
3008	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1						1	1			1				7
3009	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1		1		1	1		1								7
3010	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1						1				1				7
3011	H5G	NW	1	1	1	1	1	1				1		1	1		1	1							7
3012	H5B	MM	1	1	1	1	1	1		1	1					1	1				1				7
3013	H5D	NW	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1						1			7
3014	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1		1						1	1			1				7
3015	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1		1						1	1			1				7
3016	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1						1		1	1					7
3017	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1	1			1	1	1									7
3018	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1			1		1	1	1									7
3019	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1		1						1	1	1						7
3020	H5B	NW	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1	1								7
3021	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1			1			1	1	1								7
3022	H5B	NW	1	1	1	1	1	1			1				1	1	1	1							7
3023	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1						1				1				7
3024	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1						1		1	1					7
3025	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1		1			1	1	1									7
3026	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1										7
3027	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	1									7
3028	H5E	HU	1	1	1	1	1	1	1		1								1	1	1				7
3029	H5D	MM	1	1	1	1	1	1	1		1						1				1		1		7
3030	H5B	MM	1	1	1	1	1	1			1					1	1	1		1					7
3031	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1		1			1	1	1									7
3032	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1								7
3033	H5B	NW	1	1	1	1	1	1	1		1					1	1				1				7
3034	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1						1				1				7
3035	H5I	NW	1	1	1	1	1	1				1		1	1	1							1		7
3036	H5C	NW	1	1	1	1	1	1			1				1	1	1				1				7
3037	H5I	NW	1	1	1	1	1	1		1		1			1	1		1							7
3038	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1		1					1	1				1				7
3039	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1								7
3040	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1		1						1				1		1		7
3041	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1		1		1	1	1									7
3042	H5G	NW	1	1	1	1	1	1				1		1	1		1						1		7

3043	H5H	NW	1	1	1	1	1	1			1			1	1	1	1			7
3044	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	1				7
3045	H5H	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3046	H5C	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3047	H5D	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3048	H5G	MM	1	1	1	1	1	1		1					1	1	1	1		7
3049	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1					1	1			7
3050	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1		1					1	1	1		7
3051	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1	1			7
3052	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1						7
3053	H5I	NW	1	1	1	1	1	1			1		1	1	1				1	7
3054	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3055	H5H	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3056	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1	1			7
3057	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1					7
3058	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1					7
3059	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1					7
3060	H5G	NW	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1		1				7
3061	H5D	NW	1	1	1	1	1	1	1		1			1	1				1	7
3062	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1					7
3063	H5G	HU	1	1	1	1	1	1	1	1						1	1	1		7
3064	H5G	NW	1	1	1	1	1	1				1	1	1		1	1			7
3065	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1		1			7
3066	H5H	MM	1	1	1	1	1	1			1				1	1	1		1	7
3067	H5D	MM	1	1	1	1	1	1		1	1					1	1	1		7
3068	H5D	NW	1	1	1	1	1	1		1			1	1	1		1			7
3069	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3070	H5F	NW	1	1	1	1	1	1		1	1			1	1	1				7
3071	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1		1			7
3072	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1		1			7
3073	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1	1			7
3074	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3075	H5C	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3076	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1		1			7
3077	H5C	MM	1	1	1	1	1	1			1				1	1	1	1		7
3078	H5D	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3079	H5G	MM	1	1	1	1	1	1			1				1	1	1	1		7
3080	H5B	MM	1	1	1	1	1	1			1				1	1	1	1		7
3081	H5I	NW	1	1	1	1	1	1			1		1	1	1	1				7
3082	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1			1		1	1	1				7
3083	H5C	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1		1	1		7
3084	H5D	MM	1	1	1	1	1	1			1			1		1	1	1		7
3085	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1					7
3086	H5I	NW	1	1	1	1	1	1			1		1	1	1	1				7
3087	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	1				7
3088	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7
3089	H5A	MM	1	1	1	1	1	1		1	1				1	1	1			7

3090	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3091	H5D	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3092	H5G	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3093	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3094	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3095	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3096	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3097	H5D	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3098	H5B	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3099	H5D	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3100	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3101	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3102	H5D	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3103	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3104	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3105	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3106	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3107	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3108	H5C	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3109	H5D	HU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3110	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3111	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3112	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3113	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3114	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3115	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3116	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3117	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3118	H5D	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3119	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3120	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3121	H5G	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3122	H5G	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3123	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3124	H5D	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3125	H5C	HU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3126	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3127	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3128	H5G	HU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3129	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3130	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3131	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3132	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3133	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3134	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3135	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3136	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7

3137	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3138	H5G	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3139	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3140	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3141	H5D	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3142	H5D	HU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3143	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3144	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3145	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3146	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3147	H5D	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3148	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3149	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3150	H5E	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3151	H5G	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3152	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3153	H5G	HU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3154	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3155	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3156	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3157	H5H	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3158	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3159	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3160	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3161	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3162	H5G	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3163	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3164	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3165	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3166	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3167	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3168	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3169	H5F	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3170	H5E	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3171	H5C	HU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3172	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3173	H5B	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3174	H5G	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3175	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3176	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3177	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3178	H5A	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3179	H5B	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3180	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3181	H5C	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3182	H5D	MM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
3183	H5I	NW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7

4040	H5B	NW	1	1	B	B	1	1			1				1	1	1					1		7
4041	H5D	NW	1	1	B	B	1	1		B	1			1	1	1								7
4042	H5F	NW	1	B	B	B	1	1	B	1	1				1	1								7
4043	H5A	MM	1	1	B	B	1	1	B	1	1					1			1					7
4044	H5I	NW	1	B	B	B	B	B	B			1		1	1	1								7
4045	H5I	NW	1	1	1	1	1	1				1		1	1		1	1						7
4046	H5G	MM	1	1	B	B	1	1			1					1		1	1			1		7
4047	H5H	MM	1	1	B	B	1	1	B		1					1	1		1					7
4048	H5D	NW	1	1	B	B	1	1	B		1			1	1		1							7
4049	H5G	MM	1	1	B	B	1	1		1	B					1	1			1				7
4050	H5G	NW	1	B	B	B	1	1				1		1	B		1					1		7
4051	H5B	NW	1	B	B	B	1	1		1	1				1	1	1							7
			50	50	50	50	50	50	17	18	41	9	0	15	29	21	40	16	5	19	2	5	13	